Technische specificaties keuring privéwaterafvoer

Versie 2026.2 01/09/2026

Aangemeld bij VMM op 10/07/2026

INHOUD

1 inleiding 4

2 Technische specificaties voor de aansluiting van afvoeren op RWA of DWA 5

2.1 Afvoeren buiten 5

2.1.1 Drainagewater en grondwater 5

2.1.2 Afvoer van verharde oppervlaktes 5

2.1.3 Filter hemelwaterput 9

2.1.4 Filter vijver 9

2.1.5 Groendak 9

2.1.6 Drinkwaterfontein 10

2.1.7 Urinoir tegen gevel 10

2.2 Afvoeren binnen 10

2.2.1 Afvoerputje in ondergrondse parking 10

2.2.2 Condens 10

2.2.3 Spoelwater waterverzachter en ontijzeraar 10

2.2.4 C.V.-ketel/Warmtepomp 11

2.2.5 Automatisch bijvulsysteem regenwaterput met noodoverloop 11

2.3 Afvoer van een zwembad/zwemvijver 11

2.4 Afvoer van een iba 12

2.4.1 Verplichte aansluiting huishoudelijk afvalwater op de openbare riolering 12

2.4.2 Geen verplichte aansluiting huishoudelijk afvalwater op openbare riolering of geen openbare riolering aanwezig 12

2.5 Afvoer van een septische put indien geen openbare riolering aanwezig 12

2.6 Afvoer van een KWS-afscheider 13

2.7 Afvoer van een grijswaterrecuperatiesysteem 13

3 Technische specificaties voor afkoppelen hemelwater bij bestaande gebouwen 13

3.1 Referentiekader optimale afkoppeling 14

3.2 Toestand van de bebouwing 20

3.2.1 Leegstaande bebouwing 20

3.2.2 Geplande verbouwing 21

3.2.3 Te koop/nieuwe eigenaar 21

3.2.4 Sloop 21

3.2.5 Onroerend erfgoed 21

3.2.6 Elektriciteitskast op gevel 22

3.3 Specifieke situaties 22

3.3.1 Lozing naar 2 straten of hoekpanden 22
3.3.2 Gesloten bebouwing met doorgang 22
3.3.3 Stabiliteit gebouw in gedrang 23
3.3.4 Erfdienstbaarheden 23
3.3.5 Naastgelegen perceel is van dezelfde eigenaar 23
3.3.6 Sleufbreedte 23
3.3.7 Huidige afwatering niet gekend 23
3.3.8 Aanleg persleiding 24
4 Interpretatie schema's MB 24
4.1 Inleiding 24
4.2 Schema 0 – Criteria voor het beoordelen van de conformiteit voor aansluiting van de privéwaterafvoer 25
4.3 Schema 1: Criteria voor het beoordelen van de conformiteit van de afvoer van huishoudelijk afvalwater 26
4.3.1 Welke voorwaarden voor de lozing van afvalwater zijn van toepassing? 26
4.3.2 Centraal OF collectief geoptimaliseerd buitengebied 27
4.3.3 Collectief te optimaliseren buitengebied 27
4.3.4 Individueel te optimaliseren buitengebied 29
4.4 Schema 2: Criteria voor het beoordelen van de conformiteit van de afvoer van niet-huishoudelijk afvalwater 30
4.5 Schema 3: Criteria voor het beoordelen van de conformiteit scheiding van afvalwater en hemelwater en afstemming op de wetgeving inzake opvang, gebruik en afvoer van hemelwater 31
4.6 Schema 3a: Conform art. 12/1 §1.1° - Scheiding bij nieuwbouw/herbouw 32
4.7 Schema 3b: Conform art. 12/1 §1.2° - Scheiding bij bijkomende aansluiting 35
4.8 Schema 3c: Conform art. 12/1 §1.2° - Scheiding bij plaatsing IBA 36
4.9 Schema 3d: Conform art. 12/1 §1.3° - Scheiding na vaststelling inbreuk 37
4.10 Schema 3e: Conform art. 12/1 §1.4° - Scheiding bij afkoppelingsproject 38

1 INLEIDING

Dit document bevat de technische specificaties van de rioolbeheerders in het kader van de keuring privéwaterafvoer. Dit document werd opgemaakt in uitvoering van het ministerieel besluit artikel 15 §2 en 3 en is gericht op het informeren van klanten die een keuring aanvragen. Deze technische specificaties worden toegepast door de keurder privéwaterafvoer.

De gebruikte terminologie in deze tekst wordt hieronder verduidelijkt.

RWA	Regenwaterafvoer
Hemelwater/Regenwater	Verzamelnaam voor regen, sneeuw en hagel, met inbegrip van dooiwater
DWA	Droogweerafvoer (afvalwater)
Afvalwater	Het verontreinigde water waarvan men zich ontdoet, zich moet ontdoen of de intentie heeft zich van te ontdoen, met uitzondering van hemelwater dat niet in aanraking is geweest met verontreinigende stoffen, en water afkomstig van een drainering
Bedrijfsafvalwater	Alle afvalwater dat niet voldoet aan de bepalingen van huishoudelijk afvalwater, koelwater of bemalingswater
Koelwater	Het water dat in de nijverheid voor afkoeling gebruikt wordt en dat niet in aanraking is gekomen met af te koelen stoffen of met andere verontreinigende stoffen
Gescheiden riolering	Een dubbel stelsel van leidingen of openluchtgreppels waarvan het ene stelsel bestemd is voor het opvangen en transporteren van afvalwater en het andere stelsel bestemd is voor de afvoer van hemelwater
GSV Hemelwater	Gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater
Grondslag	Het regenwater dat op de verharding terecht is gekomen
GUP	Gebiedsdekkend uitvoeringsplan
IBA	Individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater: een lekvrije installatie die huishoudelijk afvalwater behandelt tot de vooropgestelde normen
IVBI	Individuele voorbehandelingsinstallatie voor afvalwater: septische putten of gelijkaardige inrichtingen voor de behandeling van huishoudelijk afvalwater ter verwijdering van vetstoffen, bezinkbare en drijvende stoffen

2 TECHNISCHE SPECIFICATIES VOOR DE AANSLUITING VAN AFVOEREN OP RWA OF DWA

Noot: Als we hier spreken van RWA bedoelen we het volledig RWA-stelsel. Dit kan zijn: hemelwaterput, infiltratievoorziening, buffervoorziening met vertraagde afvoer, aansluiting op RWA huisaansluitput of gracht/infiltratievoorziening openbaar domein, of natuurlijke afvloei in de tuin.

2.1 AFVOEREN BUITEN

2.1.1 Drainagewater en grondwater

Bron: Code van goede praktijk riolering 4.2.2.4.: "Parasitaire debieten (permanente drainage, infiltratie van grondwater, opgevangen bronnen, afgeleid oppervlaktewater, ...) moeten opgespoord en afgekoppeld worden via de aanleg van een gescheiden stelsel. Drainagewater dient te worden afgevoerd via een aparte leiding, indien er geen grachtenstelsel aanwezig is. De afkoppeling van parasitaire debieten kan eveneens gebeuren door infiltratie. Tijdelijke parasitaire debieten ten gevolge van werkzaamheden, zoals bronbemaling, moeten, indien technisch mogelijk, uit het rioolstelsel worden gehouden."

Gebaseerd op bovenstaand artikel uit de code van goede praktijk gelden onderstaande richtlijnen:

- Richtlijn: Drainagewater = RWA en dient bij voorkeur geïnfiltreerd te worden. Indien dit niet mogelijk is kan drainagewater via oppervlaktewater/RWA-stelsel geloosd worden.
- Richtlijn: Grondwater = RWA en dient bij voorkeur geïnfiltreerd te worden. Indien dit niet mogelijk is kan grondwater via oppervlaktewater/RWA-stelsel geloosd worden.
- Richtlijn: Grondwater in de kelder dient aangesloten te worden op het RWA-circuit (indien in een kelder ook een wasmachine voorzien is dient deze apart afgevoerd te worden als DWA).
- Richtlijn: Een drainagebuis (bv. omheen de woning bij hoge grondwaterstand) kan niet aanzien worden als infiltratievoorziening. Deze heeft een omgekeerde werking en voert het grondwater net af. Het water dat deze drainagebuis afvoert dient dus afgevoerd te worden via het RWA-circuit (Infiltratie > oppervlaktewater > RWA).

2.1.2 Afvoer van verharde oppervlaktes

De afvoer van regenwater en afvalwater dienen gescheiden te worden. Deze mogen niet gemengd afgevoerd worden. Het is aan de ontwerper om goed na te denken of een afvoer noodzakelijk is en waarvoor: afvoer van regenwater of afvalwater. Men denkt vaak foutief dat een afvoerrooster aan een terras aangesloten dient te worden op DWA omdat er gepoetst wordt. Per m² valt er in België jaarlijks gemiddeld 800 tot 1.200 liter water. Er zal dus meer regenwater afgevoerd worden naar dit rooster in vergelijking met het poetswater. Bij een gescheiden stelsel is het afgeraden om met schadelijke producten te poetsen die in de bodem/gracht/RWA-stelsel terecht komen.

Omdat niet elke situatie kan beschreven worden is onderstaande flowchart uitgewerkt als hulpmiddel voor de keurder om de correcte aansluiting te beoordelen. De verschillende situaties worden onder de flowchart verder verduidelijkt. Er worden in deze flowchart 3 basisprincipes gehanteerd die bepalen of de afvoer op RWA dan wel op DWA moet aangesloten worden:

- Is het afvoerputje overdekt?
- Is er afwatering van regenwater naar het afvoerputje?

- Indien de grondslag afwatert naar het afwateringspunt → RWA
- Indien de grondslag afwatert weg van afwateringspunt → DWA

- De functie van het putje?
  - Indien het gebruikt wordt voor afvalwater (cfr. uitgietbak) → DWA
  - Indien het gebruikt wordt om regenwater af te voeren → RWA

  Noot: bij verharde oppervlaktes die nog niet zijn aangelegd op moment van keuring: indien het terras of inrit nog niet aangelegd is: keuring = momentopname. Indien bedoeld voor DWA en nog niet overdekt dient deze afgesloten te worden met een deksel. Op de plannen zie je dan dat dit later overdekt zal zijn.

FLOWCHART BUITENAFVOEREN

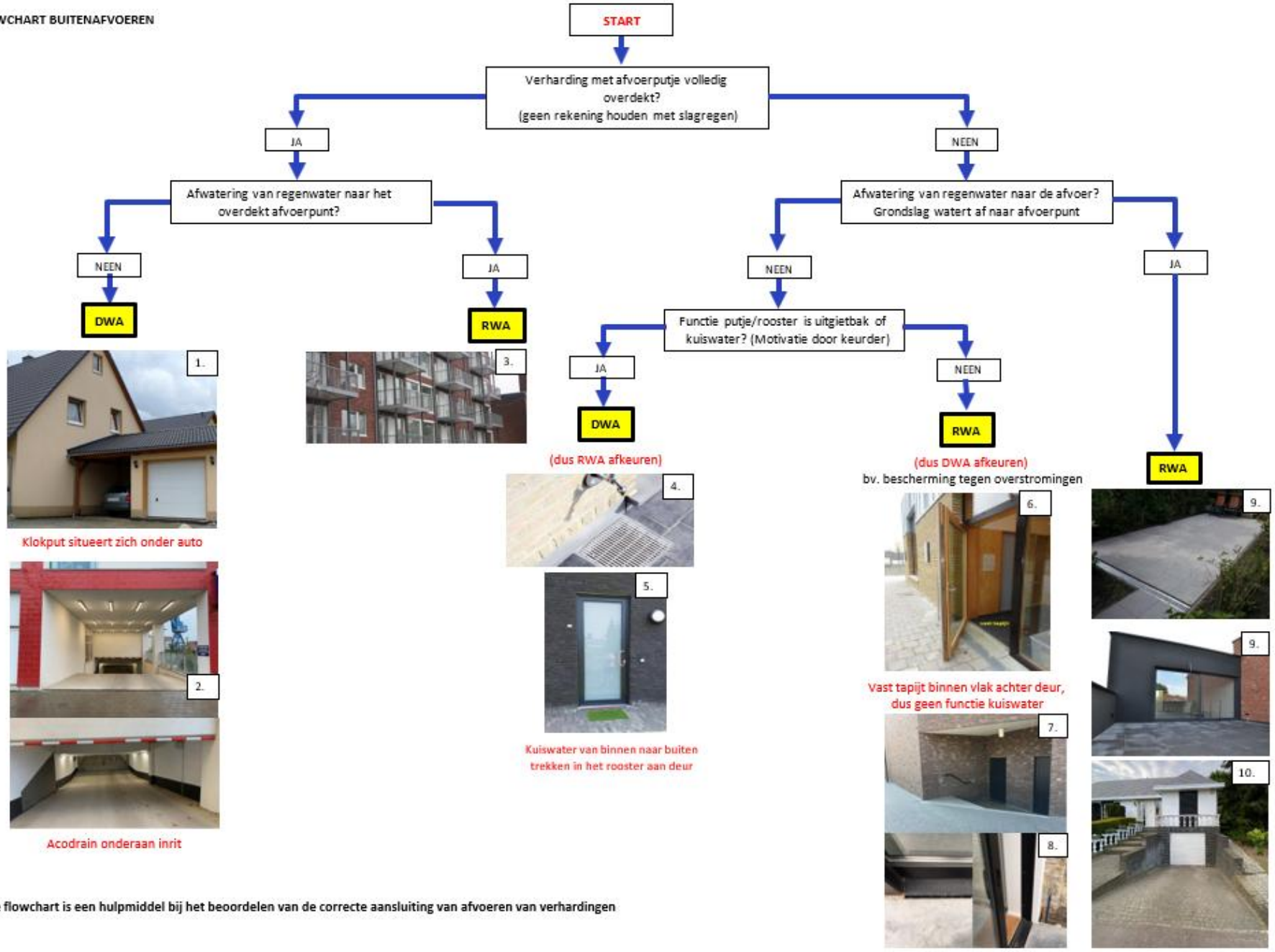

Deze flowchart is een hulpmiddel bij het beoordelen van de correcte aansluiting van afvoeren van verhardingen

2.1.2.1 Terrassen/balkons/dakterras

Situatie ①: indien een afvoer voorzien is onder een overdekt terras (voor afvoer poetswater, en geen hemelwater via helling niet-overdekte oppervlakte) dient deze aangesloten te worden op DWA.

Situatie ⑨: bij gemengd gebruik poetswater en afvoer terras dient de afvoer aangesloten te worden op RWA (infiltratie > afvoer RWA).

Situatie ③: Bij balkons/terrassen (hangend type, zoals op de foto) is de afvoer RWA.

Aanvullende info; bij inpandige balkons/terrassen blijven de standaardrichtlijnen gelden om te bepalen of de afvoer op RWA of DWA aangesloten dient te worden. Het is echter soms zowel op RWA als DWA te verantwoorden. Beiden kunnen dan goedgekeurd worden. Hier zal weinig slagregen in komen en weinig afvalwater.

2.1.2.2 Oprit/inrit garage of (kelder)deur

Situatie ④: Een klokrooster/afvoerputje onder een buitenkraantje (drinkwater/hemelwater) dient aangesloten te worden op DWA indien het terras niet afwatert naar dit putje. Dit wordt beschouwd als uitgietbak. *Noot: Bij de meeste nieuwbouw wordt hier geen afvoer meer voor voorzien, water stroomt natuurlijk af.*

Situatie ⑤: een rooster of klokput aan de deur, waarnaar het terras niet afhelt dient aangesloten te worden op DWA omdat deze bedoeld is om kuiswater van binnenuit naar buiten af te trekken. Dit wordt beschouwd als uitgietbak.

Bij een garage-inrit naar boven dient het rooster aangesloten te worden op DWA want je kan afvalwater van binnen naar dit rooster afvoeren en er vloeit geen regenwater naar dit rooster.

Als het rooster toch niet gebruikt kan worden om afvalwater van binnen af te voeren maar tegen wateroverlast dan is situatie ⑥ van toepassing. Je kan dit hier afleiden omdat er een vast tapijt binnen is. Dit rooster dient dan aangesloten te worden op RWA.

Situatie ⑦: een rooster/klokput onder aan een trap of helling dient aangesloten te worden op RWA indien hier regenwater in toekomt van de helling/trap. Ook al ligt het rooster/de klokput zelf overdekt.

Situatie ⑩: Bij een garage-inrit naar beneden dient het rooster aangesloten te worden op RWA (indien dit gravitair niet mogelijk is dient men een pompput te installeren). Men kan ook 2 roosters achter elkaar leggen, 1 rooster voor opvang regenwater van de oprit (RWA) en 1 rooster voor poetswater garage (DWA). Wanneer de inrit volledig overdekt is, en onderaan de helling zit een rooster, dient het rooster aangesloten te worden op DWA ②.

2.1.2.3 Rooster aan raam

Situatie ⑧: Roosters aan een raam waarbij je geen afvalwater van binnen naar buiten kan trekken dienen aangesloten te worden op RWA, ook al helt het terras weg van dit rooster. De hoofdfunctie van dit rooster is ervoor te zorgen dat er geen regenwater naar binnen vloeit.

2.1.2.4 Kelderschachten/verluchting met afvoer

Omheen de woning liggen soms schachten voor kelderramen. Indien hier een afvoer voorzien is, dient deze voor de afvoer van overtollig regenwater dat in de schacht valt.

Richtlijn: Aansluiting dient te gebeuren op RWA.

Uitzondering: indien het een klein afvoerrooster of –putje betreft waar geen regenwater van verharde oppervlakte naar afwatert, dat binnen effectief gebruikt wordt/kan worden om kuis-/vervuild water af te voeren en waar slechts minimaal slagregen in valt/kan vallen, kan dit ook op DWA aangesloten worden.

2.1.2.5 Buitendouches

Richtlijn buitendouche: de afvoer van een buitendouche = RWA/geen aansluiting. Een aansluiting op DWA is enkel toegelaten indien er geen extra water van het terras afgeleid wordt naar deze afvoer. De helling van de douchebak en terras dienen dan in verschillende richtingen te gaan.

2.1.2.6 Afspuitzones/waszones/roosters aan laad- en loszones

Hiervoor zijn de standaardregels te volgen cfr. afvoer terras (Zie punt 2.1.2.1). Via een omgevingsvergunning (bij ingedeelde inrichtingen) kunnen andere voorwaarden opgelegd worden als er sprake is van verontreinigd regenwater.

2.1.3 Filter hemelwaterput

Richtlijn: Het residu van de filter (hemelwater met restanten van bladeren, mos, …) van een hemelwaterput dient aangesloten te worden op het RWA-circuit.

Indien de filter zich binnen bevindt en een afvoer heeft van bv. de spoeling, wordt aansluiting op DWA gedoogd.

2.1.4 Filter vijver

Richtlijn: Indien er een afvoer is dient deze aangesloten te worden op RWA. Indien de installatie zich binnen bevindt wordt aansluiting op DWA gedoogd.

2.1.5 Groendak

Het water van groendaken dient altijd als RWA beschouwd te worden.

Sluit de afvoer van het groendak bij voorkeur aan op de overloop van de regenwaterput of laat het regenwater infiltreren. Je kan deze afvoer ook aansluiten op de regenwaterput zelf, zodat je het water van het groendak ook kan gebruiken voor het toilet, de was of de schoonmaak. Opgelet: we raden dan wel om een actiefkoolfilter te installeren om de kleur te corrigeren en de organische vervuiling te beperken.

Richtlijn: wanneer het dak van een woning voor 100% bestaat uit een groendak is een hemelwaterput niet verplicht. Op moment van keuring dient het groendak reeds aangelegd te zijn, anders krijgt men een niet-conform attest aangezien een hemelwaterput ontbreekt.

2.1.6 Drinkwaterfontein

Richtlijn: De afvoer van een drinkwaterfontein dient aangesloten te worden op DWA indien overdekt en RWA of DWA indien niet-overdekt.

2.1.7 Urinoir tegen gevel

Richtlijn: De urinoir wordt beschouwd als afvoer DWA ook al kan hier regen in terecht komen.

2.2 AFVOEREN BINNEN

2.2.1 Afvoerputje in ondergrondse parking

Richtlijn: DWA. Op deze afvoerputjes van ondergrondse parkings komt geen regenwater toe. Hierin wordt kuiswater opgevangen en gesmolten sneeuw/regenwater afkomstig van wagens die van buiten komen.

2.2.2 Condens

Richtlijn: DWA. Aansluitingen op RWA worden gedoogd wanneer dit slechts kleine hoeveelheden zijn en dit proper water is.

Dit kan condens zijn van airco, warmtepomp, boiler, schoorsteen,...

Indien de airco of warmtepomp buiten staat dan is een natuurlijke afvloei toegelaten.

Let op bij het bepalen van de afvoer van het condenswater (figuur: blauwe cirkel). De afvoer van het interne overdrukventiel van het toestel (koperen buisje) of de veiligheidsgroep voor de koud water toevoer (figuur: rode cirkels), dit moet op DWA aangesloten worden.

2.2.3 Spoelwater waterverzachter en ontijzeraar

Richtlijn: DWA. RWA dient voor de afvoer van hemelwater. De binnenhuistoestellen dienen dus aangesloten te worden op DWA, ook al is dit proper water.

In collectief en individueel te optimaliseren buitengebied wordt dit spoelwater best niet aangesloten op de septische put of IBA om de werking ervan niet te verstoren. Lozing gebeurt dan op de overloop van de septische put of IBA.

2.2.4 C.V.-ketel/Warmtepomp

Richtlijn: De afvoer dient aangesloten te worden op DWA. Dit is zuur water. Indien er geen aansluiting is (bv. emmer onder afvoer), wordt dit goedgekeurd. Indien er een aansluiting is op RWA wordt dit afgekeurd.

Bij een warmte-unit die buiten staat mag de condens een natuurlijke afvloei hebben.

2.2.5 Automatisch bijvulsysteem regenwaterput met noodoverloop

Richtlijn: De noodoverloop van dit systeem mag zowel op RWA als op DWA aangesloten worden.

2.3 AFVOER VAN EEN ZWEMBAD/ZWEMVIJVER

Richtlijnen zwembaden:

- Afvoer backwash/filter

    1. Het **spoelwater van filters** dient te worden aangesloten op de **DWA**. De rioolbeheerder kan uitzonderingen toestaan voor bv. biologische filters (bewijs goedkeuring toe te voegen bij keuringsdossier).

- Lediging

    1. indien een buitenzwembad wordt **geledigd: RWA of DWA, dit wordt bepaald door de rioolbeheerder.** Bij lediging kan opgelegd worden aan de eigenaar om minstens 14 dagen op voorhand de chloordosering te stoppen. Op die manier kan de aanwezige chloor uitwerken en kan het geen negatief effect meer hebben bij lozing op RWA of DWA.

    2. Indien een binnenzwembad wordt **geledigd**: **DWA**.

- Overloop

    1. De overloop van **binnenzwembaden** wordt op de DWA aangesloten;

- Lozing via septische put of IBA

    1. Indien het afvalwater voorbehandeld dient te worden via een septische put wordt hier best geen zwembadwater (spoeling/overloop/lediging) op aangesloten voor de goede werking van de septische put. Men heeft in dit geval dus geen andere optie dan het rechtstreeks lozen van dit zwembadwater in de DWA-riool of, bij ontbreken van een openbare riolering, in de gracht, oppervlaktewater of tuin.

    2. Indien het afvalwater behandeld dient te worden in een IBA wordt hier best geen zwembadwater (spoeling/overloop/lediging) op aangesloten voor de goede werking van de IBA. Men heeft in dit geval dus geen andere optie dan het rechtstreeks lozen van dit zwembadwater in de gracht, oppervlaktewater of tuin.

2.4 AFVOER VAN EEN IBA

2.4.1 Verplichte aansluiting huishoudelijk afvalwater op de openbare riolering

Richtlijn: een IBA in werking aanwezig in centraal gebied/collectief geoptimaliseerd buitengebied (tenzij horend tot de uitzonderingen opgenomen in Vlarem – afwijking op de 'aansluitplicht') is niet toegelaten en dient afgekeurd te worden, ook al is het effluent aangesloten op de openbare riolering.

2.4.2 Geen verplichte aansluiting huishoudelijk afvalwater op openbare riolering of geen openbare riolering aanwezig

In sommige gevallen is een aansluiting op de riolering niet verplicht – dit is een afwijking op de 'aansluitplicht'. Deze uitzonderingen zijn:

- Wanneer de woning verder gelegen is dan 250m van de openbare riolering
- Wanneer men over een perceel van derden moet om te kunnen aansluiten op de riolering.

Als aan één van bovenstaande voorwaarden is voldaan, is men niet verplicht aan te sluiten op de openbare riolering. Als men geen aansluiting heeft op de riolering, is een IBA verplicht. Het effluent moet dan ook niet op de riolering aangesloten worden. De rioolbeheerder maakt de keuze in samenspraak met de klant.

Het effluent dient aangesloten te zijn op oppervlaktewater of indirect geloosd worden in grondwater (conform Vlarem II art. 6.9.2.2). Dit maakt geen onderdeel uit van de keuring.

2.5 AFVOER VAN EEN SEPTISCHE PUT INDIEN GEEN OPENBARE RIOLERING AANWEZIG

Het effluent dient aangesloten te zijn op oppervlaktewater of indirect geloosd worden in grondwater (conform Vlarem II art. 6.9.2.2). Dit maakt geen onderdeel uit van de keuring.

2.6 AFVOER VAN EEN KWS-AFSCHEIDER

Richtlijn:

- Als er regenwater toekomt op de olie-afscheider → RWA
- Als er afvalwater toekomt op de olie-afscheider → DWA

Men spreekt enkel van 'verontreinigd hemelwater' wanneer het regenwater in contact komt met ingedeelde inrichtingen. Hiervoor is dan een milieuvergunning afgeleverd en zo kan de keurder zien of de afvoer aangesloten dient te worden op RWA (al dan niet met coalescentiefilter) of DWA.

2.7 AFVOER VAN EEN GRIJSWATERRECUPERATIESYSTEEM

Indien men in centraal gebied en collectief geoptimaliseerd buitengebied aan grijswaterzuivering doet moet het teveel aan gezuiverd grijs water aangesloten worden op DWA.
In collectief en individueel te optimaliseren buitengebied dient het teveel aan gezuiverd grijswater op RWA (na de hemelwaterput) aangesloten te worden (conform Vlarem II art. 6.9.2). Dit maakt geen onderdeel uit van de keuring. Verder mag het teveel aan grijswater niet gebruikt worden om de tuin te besproeien/bovengronds op te vangen voor hergebruik.

3 TECHNISCHE SPECIFICATIES VOOR AFKOPPELEN HEMELWATER BIJ BESTAANDE GEBOUWEN

Wanneer afkoppelen?

Een volledige scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken, is verplicht op het ogenblik dat een gescheiden riolering wordt aangelegd of heraangelegd, tenzij het anders bepaald is in het uitvoeringsplan.

Hieronder lees je de richtlijnen m.b.t. het afkoppelen van hemelwater bij bestaande gebouwen. Deze richtlijnen zijn relevant voor de conformiteitsbeoordeling in schema 3E. Zie hiervoor punt 4.10. Om onderstaande tekst te lezen is het belangrijk om de definitie van 'gebouw' in het achterhoofd te houden.

Volgens Vlarem II is de definitie van een gebouw als volgt: "een overdekte constructie met muren waarvoor energie gebruikt wordt om het binnenklimaat te regelen."

Volgens deze definitie dient het dus wel degelijk om een afgesloten (eventueel verwarmbare) ruimte te gaan om als 'gebouw' beschouwd te kunnen worden. Wat onderdeel is van een woning en waar je dus via je woning naar toe kunt – en zo dus verwarmd kan worden – beschouwen we als een gebouw (bv. veranda, garage aan het huis). Vrijstaande garages, doorgangen onder een gebouw of carports die niet aan de definitie van een gebouw voldoen moeten wel afgekoppeld worden.

3.1 REFERENTIEKADER OPTIMALE AFKOPPELING

Vlarem II voorziet een uitzondering op de volledige scheiding van hemel- en afvalwater: *"Voor bestaande gebouwen is de scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken, enkel verplicht indien daarvoor **geen leidingen onder of door het gebouw moeten worden aangelegd**. Onder bestaande gebouwen worden hier de gebouwen bedoeld die gebouwd zijn voor de inwerkingtreding van de gewestelijke verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozen van afvalwater en hemelwater van 1 oktober 2004, zijnde 1 februari 2005, of de gebouwen die niet gevat worden door deze verordening."*

In de tekst die hieronder volgt vind je een overzicht van wat wel/niet onder deze uitzondering valt, zoals opgenomen in het Vademecum praktisch afkoppelen van VLARIO.

Er is geen aansluitplicht of aansluitrecht voor hemelwater op openbaar domein. Evenzeer kunnen alternatieven gezocht worden om de afkoppeling te verwezenlijken. Je kan nagaan om het hemelwater ter plaatse (bv. tuin achteraan) te infiltreren of te bufferen (deze mogelijkheden dienen trouwens steeds eerst uitgeput te worden vooraleer over te gaan tot afvoer). Anderzijds kan, om opbraakwerken te beperken, bv. ook geopteerd worden voor een **bovengronds afvoergootje** in of langs de verharding te voorzien, zoals in figuur 1.3. Men kan ook een afvoer buiten dienst nemen of ophogen.

In de regel zal bij **gesloten bebouwing minstens de voorste dakhelft** dienen afgekoppeld te worden, afhankelijk van de dakvorm en oriëntatie kan het echter mogelijk zijn dat geen of geen volledige afkoppeling kan worden gerealiseerd. Wel dient, in het geval geen afkoppeling kan worden gerealiseerd, onderzocht te worden of afkoppeling mogelijk is zonder een aparte RWA-afvoer onder het gebouw te moeten voorzien (infiltratie, buffering) of via een wijziging aan de constructie (bv. in afwateringen van dakgoten bij dwars georiënteerd zadeldak) de afwatering toch naar voor kan getrokken worden.

In het geval van een gesloten bebouwing waarbij het hemelwater van de achterste dakvlakken kan worden afgevoerd naar bv. een **achteraan gelegen gracht**, kan geen uitzondering worden toegestaan en moet dus een volledige scheiding worden voorzien.

Bovengrondse, niet-afgesloten constructies, zoals **carports, overwelvingen, veranda-afdaken** worden niet beschouwd als bebouwing. De uitzondering op afkoppelen is hierop niet van toepassing.

Schijnbaar halfopen of open bebouwing waarbij de bebouwing in de praktijk van perceelsgrens tot perceelsgrens reikt (bv. aangebouwde garage vanaf de woning tot aan perceelsgrens) wordt beschouwd als gesloten bebouwing en is in dit geval de afkoppeling van de achterste dakhelft niet altijd verplicht (zie figuur 1.1). Tenzij het aanliggend perceel van dezelfde eigenaar is en geen bouwperceel betreft, dan dient men wel af te koppelen.

Ook in **open of halfopen bebouwing** is het in bepaalde gevallen mogelijk dat de afkoppeling van hemelwater enkel kan via leidingen door of onder het gebouw (bv. afwatering van plat dak, langs binnen aangesloten op de vuilwaterleiding, die niet op eenvoudige wijze via een regenpijp langs de buitenmuur kan afgeleid worden). Naar analogie met de beschrijving in Vlarem II kan gesteld worden dat ook hier de afkoppeling niet verplicht is. In elk geval dient elke afkoppeling die kan bewerkstelligd worden langs of rondom het gebouw ook effectief bewerkstelligd te worden.

Specifiek, indien omwille van een **geklasseerde gevel** of in het kader van de **bouwvergunning** (bv. verplicht ingewerkte dakgoten) het aanbrengen van een voor afkoppeling noodzakelijke regenpijp of een andere wijziging op de gevel niet toegestaan wordt, dan dient de afkoppeling die via deze pijp of wijziging dient te gebeuren niet uitgevoerd te worden. Uitzonderingen louter omwille van esthetische redenen worden echter niet toegestaan.

Er zijn verschillende types **dakgoten**. Indien het stroomprofiel van een dakgoot gewijzigd kan worden zonder te breken in of door de woning om de afkoppeling te verwezenlijken dient dit uitgevoerd te worden. Indien het bv. een hanggoot betreft of een bakgoot die verder dan de gevel uitsteekt, gaan we ervan uit dat dit 'gemakkelijk' kan afgekoppeld worden zonder dat je breekwerken in de woning moet doen. Je kan in deze goot en een nieuwe regenpijp aanbrengen om zo de voorste dakhelft af te koppelen. Dit valt bijgevolg niet onder de definitie 'breken onder of door een gebouw'.

Voor wat betreft het type **verharding** dient naast het hemelwater afkomstig van daken, dus ook het hemelwater afkomstig van **opritten, terrassen, koeren,**… aangesloten te worden op de hemelwaterafvoer en dit na uitputting van de mogelijkheden met betrekking tot hergebruik, infiltratie en buffering ter plaatse.

Dakterrassen betreffen geen grondvlakken maar kunnen gelijk beschouwd worden aan terrassen en worden best niet aangesloten op de regenwaterput voor hergebruik.

In specifieke gevallen buiten, waar de functie van roosters of klokputten eerder als afvoer van kuiswater kan beschouwd worden dan als afvoer van hemelwater (geen afstroom van regenwater - bv. rooster aan een buitendeur, rooster van overdekt terras, klokput onder kraan, …), dient de afvoer aangesloten te zijn op de vuilwaterleiding. Zie voorbeelden in het sectordocument 'Technische specificaties keuring privéwaterafvoer'.

In de gevallen beschreven hieronder kan voor bestaande gebouwen (waarop de GSV Hemelwater niet van toepassing was) enkel een uitzondering bekomen worden **mits goedkeuring van de rioolbeheerder**. Deze goedkeuring dient voorgelegd te worden aan de keurder van de privéwaterafvoer om een conform keuringsattest te kunnen bekomen voor deze uitzondering. Het betreft:

- Voor **ondergrondse inritten** kan een uitzondering worden verleend voor de afkoppeling van hemelwater dat afvloeit naar een inrit van een ondergrondse garage indien hiermee de plaatsing van een pompinstallatie kan worden vermeden. Het deel van de inrit dat gravitair afgekoppeld kan worden valt niet onder deze uitzondering.

  Extra verduidelijkingen:
  - Het is aan de rioolbeheerder om de hoogte te bepalen waarop gravitair aangesloten kan worden (bv. i.k.v. ontwerpparameters riolering, de verhanglijn, ingeschat overstromings-/terugslagrisico en voorspeld toekomstig gebruik).
  - Voor de keuring van de privéwaterafvoer kan de keurder deze uitzondering enkel goedkeuren op basis van de goedkeuring van de rioolbeheerder of een goedgekeurd afkoppelingsadvies in opdracht van de rioolbeheerder.
  - Indien er meer dan de eigenlijke inrit naar het rooster onderaan de garage mee afgevoerd wordt dient deze verharding bovenaan de inrit alsnog gravitair afgekoppeld te worden.
  - Indien de volledig inrit vrijgesteld wordt van afkoppeling is het aangewezen de aangesloten verharde oppervlakte te reduceren.

- Voor **kleine oppervlakken** kan een gemotiveerde uitzondering bekomen worden **wanneer de aanpassingswerken een grote impact of kost hebben** in verhouding met de baten.

  Het betreft bv.:

  - Keldergaten
  - Keldertrappen
  - Voetgangerstrap
  - Fietshelling
  - Ventilatieschachten
  - Klokput onder kraan

Indien de **helling voor een rooster van de garagepoort** vlak is, dan is de aansluiting van het rooster op DWA of RWA toegelaten.

Indien je een **kruipkelder of kelder** hebt is het soms makkelijk om de afkoppeling te verwezenlijken wanneer de leidingen zichtbaar binnen liggen. Je dient dan vaak een bijkomend gat naar buiten toe te maken voor de afgekoppelde RWA. Omdat je hier dan 'breekt door de woning', is deze afkoppeling wettelijk gezien niet verplicht, maar het wordt toch aangeraden deze mogelijkheid na te gaan.

Daken/verharde oppervlakken aangesloten op een **hemelwaterput met hergebruik** (d.w.z. operationele aansluiting op minstens een WC of wasmachine), waarbij afkoppeling van de **overloop** van deze put zou betekenen dat er leidingen door of onder het gebouw moeten aangelegd worden, dienen niet afgekoppeld te worden omdat het hergebruik de voorkeur krijgt (figuur 1.4, boven).

Indien de hemelwaterput niet actief ingezet wordt voor hergebruik (geen operationeel hergebruik) en de overloop enkel kan afgekoppeld worden via leidingen door of onder het gebouw, dan dienen de dakafvoeren die kunnen afgekoppeld worden wel afgekoppeld te worden van de hemelwaterput (en aangesloten te worden op de RWA) (figuur 1.4, onder).

Indien er een hemelwaterput zonder hergebruik op WC/wasmachine met overloop op DWA aanwezig is, waarbij de hemelwaterpijpen afkoppelbaar zijn en bijgevolg het huidig hergebruik weg zou vallen (bv. buitenkraan) kan afhankelijk van het hergebruik minstens 1 hemelwaterpijp behouden blijven.

Voor hemelwaterputten onder een terrasverharding of in de tuin van een open/halfopen bebouwing geldt geen uitzondering en dient de afkoppeling van de overloop steeds uitgevoerd te worden (figuur 1.5).

Een gesloten bebouwing met een **doorrit naar achter** (figuur 1.6) wordt beschouwd als open/halfopen bebouwing met een oprit. Ook naar achter afwaterende daken ed. dienen afgekoppeld te worden. Een uitzondering op afkoppelen via de doorrit is mogelijk indien de afkoppelingswerken de stabiliteit van het gebouw in gevaar kunnen brengen.

Indien men een gesloten bebouwing heeft waarbij een **zijmuur** beschikbaar is om de achterste dakhelft gravitair af te koppelen (figuur 1.7) geldt de uitzondering niet omdat men niet moet breken onder of door de woning om de afkoppeling te bekomen.

Voor **bedrijven** werden in Vlarem II analoge voorwaarden opgenomen.

> *Art. 4.2.1.3 §4 "Een volledige scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken, is verplicht op het ogenblik dat een gescheiden riolering wordt aangelegd of heraangelegd, tenzij het anders bepaald is in de milieuvergunning of in het uitvoeringsplan.*
>
> *Voor bestaande gebouwen in een gesloten bebouwing is de scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken, enkel verplicht indien daarvoor geen leidingen onder of door het gebouw moeten worden aangelegd.*
>
> *De bepalingen van deze §4 gelden voor lozingen in die gemeenten waarvoor het gemeentelijk zoneringsplan definitief is vastgesteld."*
>
> *Art. 4.2.1.3 §5 "Onverminderd andere wettelijke bepalingen, milieuvoorwaarden uit dit reglement of milieuvergunningsvoorwaarden, moet voor de afvoer van hemelwater de voorkeur gegeven worden aan de afvoerwijzen zoals hierna in afnemende graad van prioriteit vermeld:*
>
> - *opvang voor hergebruik;*
> - *infiltratie op eigen terrein;*
> - *buffering met vertraagd lozen in een oppervlaktewater of een kunstmatige afvoerweg voor hemelwater;*
> - *lozing in de hemelwaterafvoerleiding (RWA) in de straat.*
>
> *Slechts wanneer de beste beschikbare technieken geen van de voornoemde afvoerwijzen toelaten, mag het hemelwater overeenkomstig de wettelijke bepalingen worden geloosd in de openbare riolering."*

Met betrekking tot de scheiding op bedrijventerreinen gelden dus in eerste instantie dezelfde optimale afkoppelingsvoorwaarden als voor woningen. Optimale afkoppeling dient toegepast te worden, tenzij afwijkingen bepaald zijn in milieuvergunningen verleend na het van kracht worden van deze gewijzigde Vlarem II wetgeving, zijnde 1/8/08.

Figuren

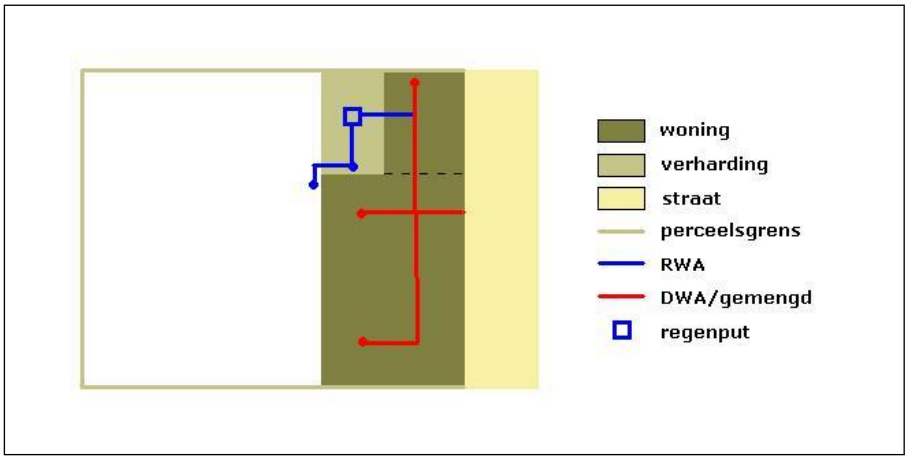

Figuur 1.1: Bebouwing van perceelsgrens tot perceelsgrens wordt beschouwd als gesloten bebouwing. Na uitputting van bufferings- en infiltratiemogelijkheden wordt afkoppeling door leidingen door of onder het gebouw niet opgelegd.

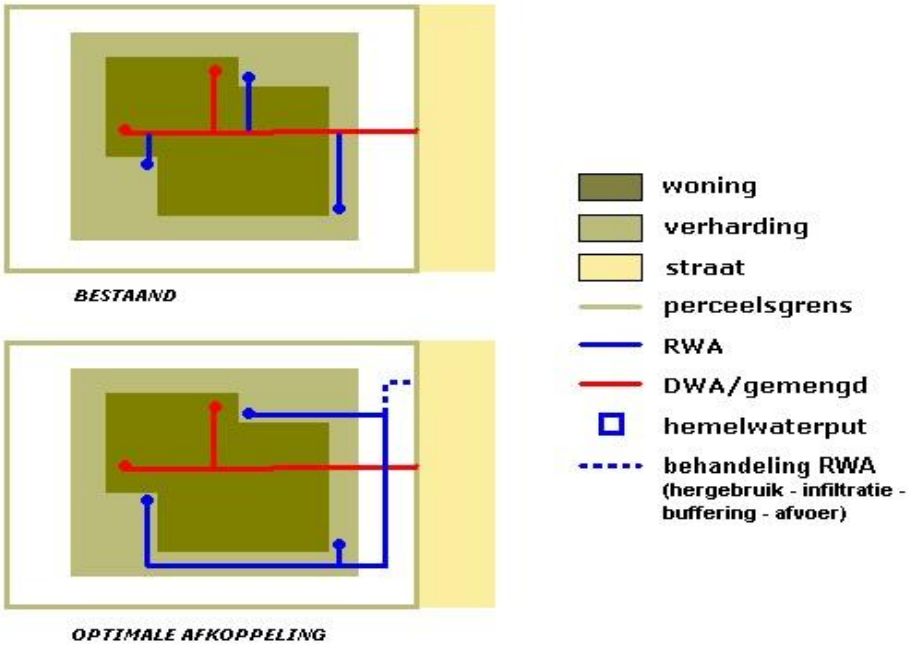

Figuur 1.2: Verharding rondom gebouw: afkoppeling opgelegd (hergebruik-infiltratie-buffering-afvoer).

Figuur 1.3: Bovengrondse afvoergootjes

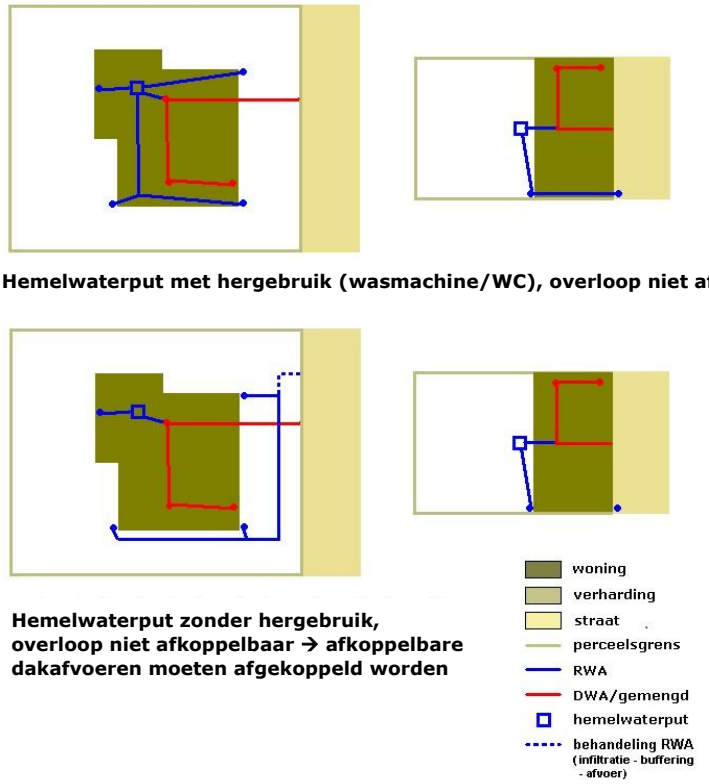

Figuur 1.4: Hemelwaterput met/zonder hergebruik en overloop door/onder gebouw

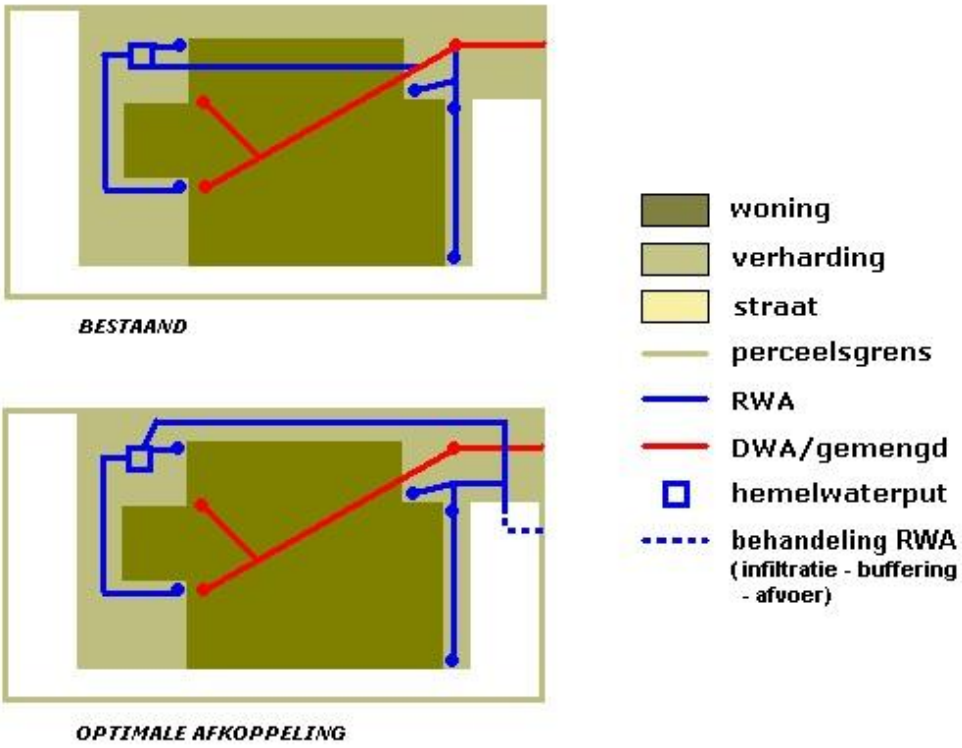

Figuur 1.5: Hemelwaterput onder terrasverharding: afkoppeling overloop dient uitgevoerd te worden (infiltratie-buffering-afvoer).

Figuur 1.6: Gesloten bebouwing met doorrit naar achter wordt beschouwd als open/halfopen bebouwing met oprit. Ook naar achter afwaterende daken ed. dienen afgekoppeld te worden.

bron: googlemaps streetview

Figuur 1.7: indien men een gesloten bebouwing heeft waarbij een zijmuur beschikbaar is om de achterste dakhelft gravitair af te koppelen geldt de uitzondering niet omdat men niet moet breken onder of door de woning om de afkoppeling te bekomen!

3.2 TOESTAND VAN DE BEBOUWING

3.2.1 Leegstaande bebouwing

Voor leegstaande bebouwing dient ook ten laatste gelijktijdig met de uitvoering van de gescheiden rioleringswerken, correct aangesloten en optimaal afgekoppeld te worden. Slechts indien geen eigenaar gevonden wordt kan nagegaan worden hoe de tijdelijke toestand best opgelost wordt. In elk geval dient dan zodra het pand opnieuw bewoond wordt en/ of er afvalwater geloosd wordt, correct aangesloten en gescheiden te worden. Tot zolang dienen de afvoeren voor afvalwater buiten

dienst genomen te worden en kan de bestaande leiding aangesloten te worden op de RWA voor de afvoer van het hemelwater. Mogelijk kunnen ook tot zolang de DWA-afvoeren afgesloten worden.

3.2.2 Geplande verbouwing

Indien de woning in de nabije toekomst zal verbouwd worden, waarbij de verbouwing later valt dan de rioleringswerken, dan dienen de afkoppelingswerken op particulier domein toch ten laatste gelijktijdig met de rioleringswerken uitgevoerd te worden. Uitstel wordt dus niet aanvaard (de uitzondering m.b.t. leidingen door of onder het gebouw blijft uiteraard gelden, m.a.w. in een gesloten bebouwing moet de optimale afkoppeling ten laatste gelijktijdig met de rioleringswerken gebeuren, in het kader van een latere verbouwing kan nadien mogelijk volledig afgekoppeld worden).

3.2.3 Te koop/nieuwe eigenaar

De eigenaar is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de werken. Bij eigendomsoverdracht is er niet wettelijk voorzien in een informatieplicht over rioleringen. Wel eist het gemene recht dat de koper ingelicht wordt van alles wat het goed bezwaart, waaronder de verplichting tot afkoppeling. Eventueel kan in de communicatie rond afkoppeling opgenomen worden dat kandidaat-kopers steeds moeten ingelicht worden over de afkoppeling. Ook kunnen de gemeenten als er stedenbouwkundige uittreksels bezorgd worden, de verplichting tot afkoppeling vermelden voor de getroffen percelen, zodat dit in de akte opgenomen wordt.

3.2.4 Sloop

Indien er een pand zal worden gesloopt dient de eigenaar de sloopvergunning voor te leggen aan de rioolbeheerder. Hier dient geen scheiding of afkoppelingskeuring meer gerealiseerd te worden in het kader van de aanleg van de gescheiden riolering. In afwachting van een vergunning kan er bijvoorbeeld voor worden gezorgd dat er binnen het te slopen pand geen DWA-afvoeren meer functioneel zijn (door het verwijderen van sanitaire toestellen en het definitief buiten dienst nemen van de afvoeren). Een andere mogelijkheid is de DWA behouden en alle dakafvoeren laten afwateren naar de tuin waardoor er enkel DWA overblijft aan het lozingspunt.

3.2.5 Onroerend erfgoed

Bij een beschermd pand kan je niet zomaar aanpassingen doen aan de gevel zonder dat je daarvoor deze toelating bekomen hebt. Via volgende link kan u nagaan of het pand onroerend erfgoed is: www.inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/zoeken.

Binnen het Onroerend erfgoeddecreet en besluit staan geen specifieke bepalingen inzake de scheiding van afvalwater in relatie tot beschermd erfgoed. Vanuit de onroerend erfgoed regelgeving gelden wel diverse rechtsgevolgen (zie www.onroerenderfgoed.be/nl/bescherming/beschermd-onroerend-erfgoed/rechtsgevolgen). Deze bepalen onder meer dat je voor heel wat werkzaamheden aan beschermd erfgoed vooraf een specifieke toelating dient te bekomen van het agentschap Onroerend Erfgoed.

Er dient een afkoppelingsadvies en keuring opgemaakt te worden met in acht name van een mogelijke toelating of weigering van de aanpassingswerken door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Mogelijk kan een deel van de afvoeren wel afgekoppeld worden.

3.2.6 Elektriciteitskast op gevel

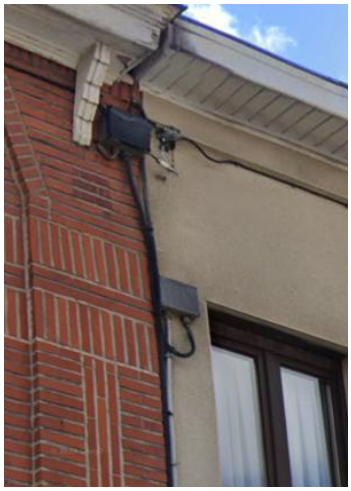

Indien er een elektriciteitskastje van een energieleverancier op de gevel aanwezig is waar een nieuwe afvoer zou moeten komen dient een aanvraag tot verplaatsing aangevraagd te worden bij Fluvius.

3.3 SPECIFIEKE SITUATIES

3.3.1 Lozing naar 2 straten of hoekpanden

De rioolbeheerder bepaalt waar de aansluiting dient te gebeuren. Soms dient alle afvalwater binnen het project aangesloten te worden, soms wordt er in 2 fasen gewerkt. Het volledig perceel dient gekeurd te worden. Er kan een conform keuringsattest afgeleverd worden als er nog gemengd geloosd wordt naar de 2e straat als de afkoppeling hiervan voorzien wordt in een tweede fase. Dit dient wel controleerbaar te zijn tot aan de rooilijn. Je plaatst best een controleputje op de bestaande afwatering ter hoogte van de perceelsgrens zodat de keurder dit kan controleren.

Indien een woning momenteel een lozing heeft naar een andere straat dan deze waarin de rioleringswerken zich situeren, dan kan de optimale afkoppeling worden uitgesteld tot het moment waarop de werken in de straat, waarin wordt geloosd, worden uitgevoerd, of tot het moment dat de lozing gewijzigd wordt en aansluit naar de straat van de rioleringswerken. Er wordt best wel nagegaan of het technisch niet eenvoudiger is om bepaalde afkoppelingen toch reeds door te voeren in het kader van de lopende rioleringswerken.

Indien er echter geen privéverhardingen dienen doorkruist/opgebroken te worden om al een gedeeltelijke afkoppeling door te voeren, dient de afkoppeling onmiddellijk doorgevoerd te worden. Bv. in het geval een lozing van een gesloten bebouwing gemengd naar een achterwaartse straat loost, dient wel de voorste helft van het dakoppervlak dat aan de straat grenst afgekoppeld te worden ten laatste gelijktijdig met de werken in die straat.

In sommige gevallen kan de optimale afkoppeling van een hoekpand i.h.k.v. de aanleg van een gescheiden stelsel in straat X gebeuren, waarbij om deze afkoppeling te bewerkstelligen een deel van de (zuivere) DWA ofwel blijft lozen op het bestaand gemengd stelsel in straat Y ofwel nieuw aangesloten wordt op dit bestaand gemengd stelsel. Dit wordt toegestaan; de afkoppeling op het particulier domein wordt immers correct doorgevoerd. Bespreek de mogelijkheden tot uitzondering afkoppeling met uw afkoppelingsadviseur/rioolbeheerder.

3.3.2 Gesloten bebouwing met doorgang

Er wordt onderscheid gemaakt tussen ‘doorgang’ en ‘onderdeel van het gebouw’. Vlarem (art. 1.1.2 Definities Vlarem II) definieert een ‘gebouw’ als volgt: ‘een overdekte constructie met muren waarvoor energie gebruikt wordt om het binnenklimaat te regelen’. Volgens deze definitie dient het dus wel degelijk om een afgesloten (eventueel verwarmbare) ruimte te gaan om als ‘onderdeel van het gebouw’ beschouwd te kunnen worden.

Doorgangen in woningen (niet afgesloten) worden beschouwd als opritten waarlangs afkoppeling van achterste daken en oppervlakken dient te gebeuren (na uitsluiting van buffering of infiltratie ter plaatse). Een afgesloten garage wordt beschouwd als onderdeel van de (gesloten) bebouwing waarbij

geen afkoppeling door aanleg van leidingen door of onder het gebouw dient te gebeuren omdat het dan onderdeel uitmaakt van het gebouw.

Onderscheid maken in type vloer en/of daaraan vasthangend de kostprijs is niet van toepassing. Gietvloeren (alsook andere types dure of moeilijk opbreekbare vloeren) kunnen evenzeer aangewend worden voor terrassen, waar conform de regels van optimale afkoppeling opbraak noodzakelijk is indien van toepassing.

Indien er onder de doorgang een (kruip)kelder aanwezig is waardoor men zou moeten breken om de afkoppeling te verwezenlijken is de uitzondering op breken onder of door het gebouw van toepassing.

3.3.3 Stabiliteit gebouw in gedrang

Als afkoppelingswerken de stabiliteit van het gebouw in het gedrang zouden brengen, dan kan dit analoog beschouwd worden als breekwerken door of onder het gebouw. Hiervoor dient dan een nota aangeleverd te worden door een stabiliteitsingenieur/architect die dit bevestigt.

3.3.4 Erfdienstbaarheden

Het is niet verplicht om een nieuwe erfdienstbaarheid te creëren of om een bestaande erfdienstbaarheid uit te breiden. Indien dit wel noodzakelijk zou zijn om te kunnen scheiden zonder leidingen onder of door het gebouw aan te leggen, mogen de delen waarvoor een nieuwe erfdienstbaarheid of een uitbreiding van een erfdienstbaarheid noodzakelijk is gemengd blijven afvoeren. Als men bereid is om een nieuwe erfdienstbaarheid te creëren of om een bestaande erfdienstbaarheid uit te breiden, is dit uiteraard ook toegestaan.

Voor een gesloten bebouwing kan dus een conform attest afgeleverd als een gemengde afvoer via perceel van derden gaat (niet gescheiden – uitzondering omwille van een erfdienstbaarheid).

Indien het perceel die de erfdienstbaarheid ontvangt een halfopen bebouwing is, dient het eigen hemelwater en afvalwater correct gescheiden zijn. De gemengde leiding van de ingesloten buur dient op DWA aangesloten te zijn om een conform keuringsattest te ontvangen (niet gescheiden – uitzondering omwille van een erfdienstbaarheid).

3.3.5 Naastgelegen perceel is van dezelfde eigenaar

Als het naastgelegen perceel van dezelfde eigenaar is waarlangs de afkoppeling kan gebeuren is dit verplicht, tenzij het aanliggend perceel een bouwperceel betreft.

3.3.6 Sleufbreedte

Er wordt geen minimum of maximum benodigde ruimte vooropgesteld voor het maken van een sleuf om de optimale afkoppeling (d.m.v. de aanleg van een extra RWA-leiding) door te voeren. Met andere woorden, indien een bepaalde ruimte (buiten de bebouwing) hiervoor noodzakelijk zou zijn (brede sleuf, aanwezigheid van bomen, …) dan geldt dit niet als motivatie om niet af te koppelen. Naast het maken van een sleuf voor de afkoppeling van RWA dienen immers steeds ook de alternatieven onderzocht te worden.

3.3.7 Huidige afwatering niet gekend

Indien er geen RWA of DWA afvoer teruggevonden wordt en er geen toezichtsputjes zijn, dient uitgegaan te worden van het *worst case scenario* en een oplossing uitgewerkt te worden voor de afkoppeling van de RWA, en moet de DWA aangesloten worden/blijven op de riolering.

3.3.8 Aanleg persleiding

Bij de aanleg van een persleiding in een straat, waarbij geen werken aan de inzamelriolering in de straat zelf voorzien worden en er op de persleiding zelf geen aansluitmogelijkheden voorzien zijn, wordt niet opgelegd om optimale afkoppeling toe te passen langsheen dit tracé van de persleiding. Dit is immers enkel verplicht '*op het ogenblik dat een gescheiden riolering wordt aangelegd of heraangelegd, tenzij het anders bepaald is in het uitvoeringsplan*', wat hier niet het geval is.

4 INTERPRETATIE SCHEMA'S MB

4.1 INLEIDING

De afkeurcriteria voor de keuring privéwaterafvoer werden vastgelegd in het Ministerieel besluit over de keuring van de binneninstallatie, de niet-aangesloten binneninstallatie, de installatie voor tweedecircuitwater en de privéwaterafvoer van (publicatie BS 29-03-2023 en erratum op 15-05-2023) aan de hand van schema's volgens bijlage 3.

U kan het Ministerieel besluit keuring raadplegen via [Ministerieel besluit Keuring waterinstallatie en privéwaterafvoer — Vlaamse Milieumaatschappij (vmm.be)]().

De richtlijnen en interpretatie van de schema's werden vastgelegd door de sector. Deze richtlijnen worden gevolgd door de keurder. Onderstaande tekst is bijgevolg ook opgemaakt voor de keurders en wordt ter kennisgeving opgenomen in dit document zodat u weet hoe de regels van het Ministerieel besluit keuring worden toegepast.

Opgelet, de afkeurcriteria voor de keuring van de privéwaterafvoer zijn beperkt t.o.v. de geldende wetgeving (verplichtingen Vlarem II, GSV Hemelwater en omgevingsvergunning). Indien de inbreuk niet tot de afkeurcriteria behoort, zoals vastgelegd volgens de schema's, kan dit enkel als aandachtspunt meegegeven worden.

Er is een startschema dat bepaalt welke schema's gevolgd dienen te worden. Er zijn 2 schema's inzake aansluitplicht (huishoudelijk en niet-huishoudelijk afvalwater) en 5 schema's inzake de controle op de scheiding van regenwater en afvalwater, afhankelijk van het type keuring.

Opmaak keuringsattest

Er dient een keuringsattest opgemaakt te worden per aansluiting (perceel/adres, soms meerdere panden) of per code (bv. EAN, EQ). Bij twijfel dient contact opgenomen te worden met de rioolbeheerder.

Volledige keuring of deelkeuring?

De keuring kan betrekking hebben op het volledig perceel/adres (nieuwbouw, plaatsing IBA, afkoppeling) of op een deel van het perceel/adres (bv. enkel het nieuw gebouw/gewijzigd deel of hetgeen op de nieuwe aansluiting is aangesloten). Bij twijfel dient contact opgenomen te worden met de rioolbeheerder.

Enkel het nieuw/gewijzigd deel dient gekeurd te worden, met inbegrip van de relevante delen van de bestaande gebouwen die ook geheel of deels naar de nieuwe aansluiting afvoeren. Er is dan sprake van een 'deelkeuring'. De keurder noteert op het keuringsattest waarop de keuring betrekking heeft. Bv. als er bij een scholencomplex reeds 3 gebouwen staan, en men plaatst een 4e gebouw bij, dan is dit een deelkeuring op gebouw 4. De 3 bestaande gebouwen maken geen onderdeel uit van de keuring.

Een deelkeuring is niet mogelijk bij een afkoppelingsproject. Ook niet als het pand gelegen is aan 2 straten.

Let op: het is niet toegelaten om de te keuren installatie op te splitsen in 'deelkeuringen' voor de binnenafwerking en buitenafwerking.

4.2 SCHEMA 0 – CRITERIA VOOR HET BEOORDELEN VAN DE CONFORMITEIT VOOR AANSLUITING VAN DE PRIVÉWATERAFVOER

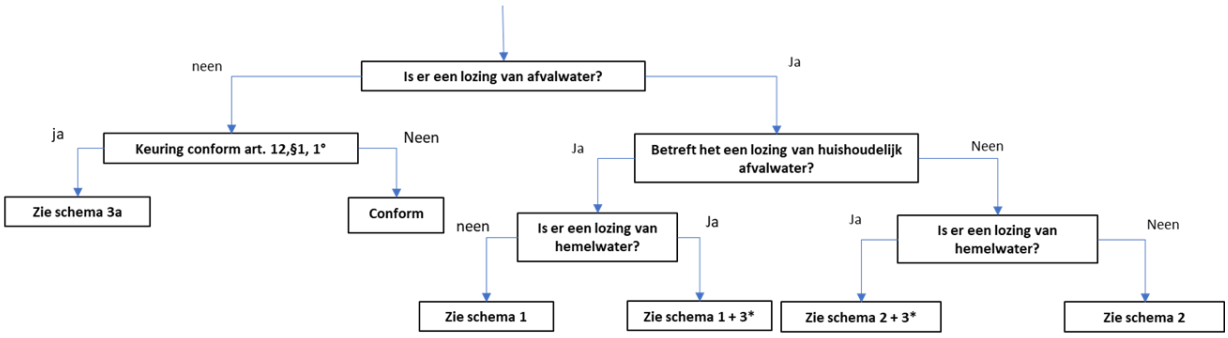

*: schema 3 a, b, c, d of e in functie van type keuring

Dit schema moet je altijd doorlopen en bepaalt welke schema's je zal moeten volgen om te oordelen of de privéwaterafvoer van het te keuren pand conform of niet conform is. Indien zowel huishoudelijk als niet-huishoudelijk afvalwater aanwezig zijn zal je hiervoor de verschillende trajecten dienen te doorlopen om de conformiteit te bepalen.

De individuele schema's dienen volledig doorlopen te worden voor het volledig stelsel, ook al kom je reeds uit dat het resultaat 'niet conform' is.

Enkele belangrijke definities (VLAREM II) die in acht genomen moeten worden bij het doorlopen van het schema:

- **Lozing van afvalwater**: de emissie van afvalwater door daartoe bestemde afvoerkanalen. Het opvangen van afvalwater in een gesloten waterdicht opvangsysteem, zonder overloop, is geen lozing.
- **Huishoudelijk afvalwater:** afvalwater dat alleen bestaat uit het water dat afkomstig is van:
  1° normale huishoudelijke activiteiten;
  2° sanitaire installaties;
  3° keukens;
  4° het reinigen van gebouwen, zoals woningen, kantoren, plaatsen waar groot- of kleinhandel wordt gedreven, zalen voor vertoningen, kazernen, kampeerterreinen, gevangenissen, onderwijsinrichtingen met of zonder internaat, zwembaden, hotels, restaurants, drankgelegenheden, kapsalons;
  5° wassalons, waar de toestellen uitsluitend door het cliënteel zelf worden bediend
- **Hemelwater**: verzamelnaam voor regen, sneeuw en hagel, met inbegrip van dooiwater.
- **Afvalwater**: het verontreinigde water waarvan men zich ontdoet, zich moet ontdoen of de intentie heeft zich van te ontdoen, met uitzondering van hemelwater dat niet in aanraking is geweest met verontreinigende stoffen, en water afkomstig van een drainering;

4.3 SCHEMA 1: CRITERIA VOOR HET BEOORDELEN VAN DE CONFORMITEIT VAN DE AFVOER VAN HUISHOUDELIJK AFVALWATER

Schema 1 controleert de aansluitplicht van het huishoudelijk afvalwater.

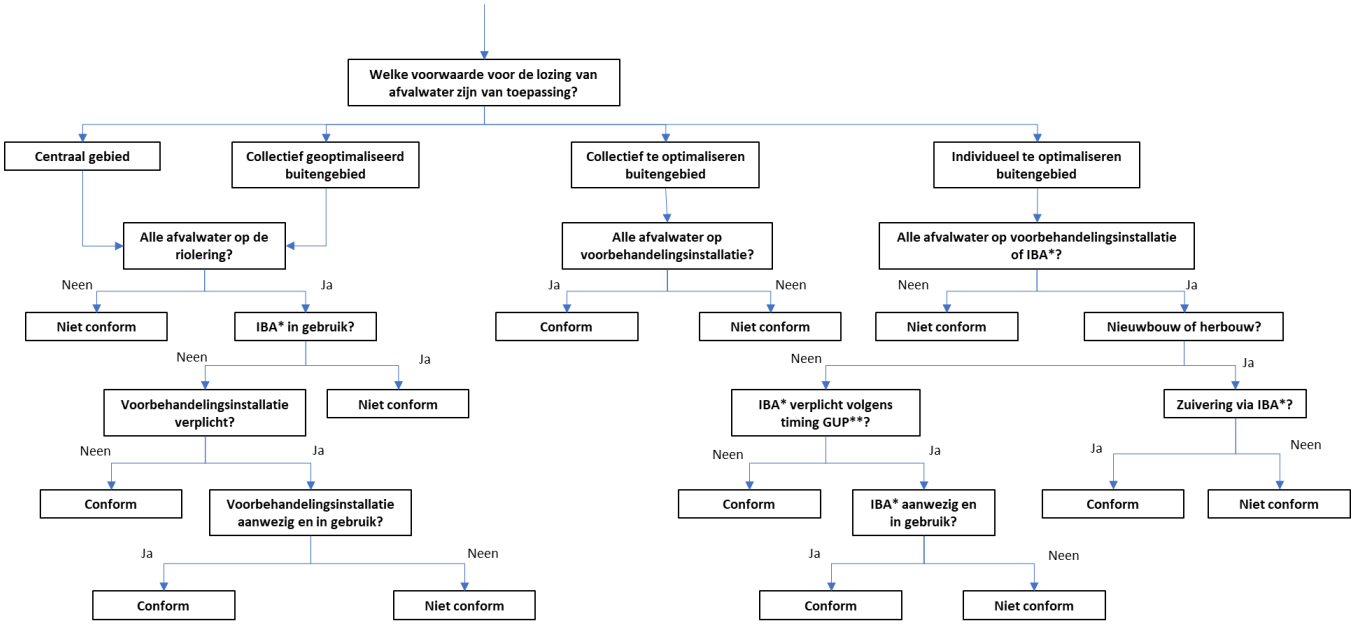

*IBA = individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater
**GUP = Gemeentelijk uitvoeringsplan

4.3.1 Welke voorwaarden voor de lozing van afvalwater zijn van toepassing?

Controleer hiervoor de zoneringsplannen. Afhankelijk van de zonering gelden er andere regels m.b.t. de aansluitplicht. Je kan de zoneringsplannen raadplegen via https://vmm.vlaanderen.be/beleid/waterbeleid/riolering-en-waterzuivering/plannen-en-doelstellingen/zonering-en-uitvoeringsplan. De zoneringsplannen zijn leidend en moet je bij elke keuring raadplegen.

Men dient steeds te keuren volgens de werkelijke situatie. Omdat de zoneringsplannen slechts één keer per jaar geactualiseerd worden, moet je bij twijfel contact opnemen met de rioolbeheerder. Deze kan bevestigen wat de werkelijke situatie is.

Standaardregels die je mag beschouwen in volgende situaties:

- Als gekeurd wordt i.k.v. een, project met aanleg gescheiden riolering op openbaar domein mag de keurder reeds uitgaan van ‘collectief geoptimaliseerd buitengebied’ of ‘centraal gebied’ en zodanig keuren.
- Bij een nieuwe verkaveling kan het nog steeds zijn dat deze in collectief te optimaliseren buitengebied gelegen is, ook al ligt hier intussen gescheiden riolering. Deze loost stroomafwaarts nog in een waterloop of gracht. Een individuele voorbehandelingsinstallatie voor alle afvalwater (IVBI) blijft ook hier verplicht. Bij twijfel, neem contact op met de rioolbeheerder.

Indien er een **gesloten opvangsysteem** aanwezig is, dient deze niet gekeurd te worden. Dit is enkel ter inventarisatie opgenomen.

Indien er een **grijswaterrecuperatiesysteem** is, waarbij grijs water opgevangen, gezuiverd en hergebruikt wordt, zit deze niet mee in de keuring privéwaterafvoer. Dit wordt gekeurd in de keuring voor tweedecircuitwater.

4.3.2 Centraal OF collectief geoptimaliseerd buitengebied

Hier is reeds riolering aanwezig die aangesloten is op een waterzuiveringsinstallatie. Hier geldt de aansluitplicht voor al het huishoudelijke afvalwater. De keurder dient na te gaan of alle afvalwaterstromen aangesloten zijn op de openbare riolering.

Alle afvalwater op riolering?

De keurder gaat na of al het afvalwater (dat niet naar een gesloten opvangsysteem gaat) aangesloten is op de openbare riolering. Als dat niet het geval is, is de privéwaterafvoer NIET CONFORM.

IBA in gebruik?

Indien er een IBA in gebruik is, is de privéwaterafvoer NIET CONFORM.

Men mag niet zelf instaan voor de zuivering van het afvalwater. Een IBA is hier bijgevolg verboden, tenzij deze onder de uitzonderingen valt (over perceel van derden of afstand > 250m van het lozingspunt), zie onder 4.3.4.

Voorbehandelingsinstallatie verplicht?
Een gemeente/rioolbeheerder kan een septische put opleggen voor zwart water. De gemeente/rioolbeheerder kan bepalen dat dit een afkeurcriteria is. Dit dient aan de keuringsinstelling kenbaar gemaakt te worden via hun Bijzonder Waterverkoopreglement, aanvullende voorwaarden of een gemeentelijk reglement. Indien de septische put verplicht is, maar dit is niet opgenomen in het keuringssysteem, dan kan hiervoor geen afkeur gegeven worden.

Indien een septische put verboden wordt door de gemeente/rioolbeheerder leidt dit niet tot afkeur.

Voorbehandelingsinstallatie aanwezig en in gebruik?

Je dient effectief vast te stellen dat al het zwart water aangesloten is op de septische put. Als niet al het zwart water aangesloten is op de septische put leidt dit tot een NIET CONFORM attest.

Als er grijs water aangesloten zit op de septische put leidt dit niet tot afkeur.

Inventarisatie
Voor de septische put worden er nog een aantal zaken geïnventariseerd. Deze leiden niet tot afkeur.

4.3.3 Collectief te optimaliseren buitengebied

Hier is nog geen riolering aanwezig (maar wel gepland) of de aanwezige riolering is nog niet aangesloten op een zuiveringsinstallatie. Hier dient men alle afvalwater voor te behandelen alvorens te lozen, in afwachting op de aansluiting op een rioolwaterzuiveringsinstallatie.

Alle afvalwater op voorbehandelingsinstallatie?

Indien niet al het afvalwater is aangesloten op een voorbehandelingsinstallatie is de privéwaterafvoer NIET CONFORM, tenzij deze op een gesloten opvangsysteem is aangesloten.

Qua voorbehandeling zijn volgende individuele voorbehandelingsinstallaties (IVBI) toegelaten:

- Septische put voor alle afvalwater. Het is toegelaten dat grijs water aangesloten is op de 2e kamer.
- Aparte septische putten voor grijs en zwart water.
- Bij bestaande panden: Een septische put voor zwart water en een vetvanger voor grijs water (als men gravitair niet meer kan aansluiten op de septische put).
  Opgelet, een vetvanger is niet hetzelfde als een dubbele sifonput of toezichsput!
- IBA (waarop zwart en grijs water is aangesloten)
  Opgelet, deze dient echter kortgesloten te worden wanneer er riolering aangelegd wordt (bij overgang naar een collectief geoptimaliseerd buitengebied).

Opgelet, indien in de omgevingsvergunning een IBA is opgelegd dient een IBA aanwezig te zijn. Het ontbreken van een IBA leidt tot AFKEUR.

Het kan ook zijn dat er voor meerdere wooneenheden een collectieve IBA/KWZI voorzien wordt om hieraan te voldoen. De keurder gaat na of al het afvalwater correct is aangesloten tot aan de rooilijn (richting de collectieve IBA/KWZI). Als dat niet het geval is, is de privéwaterafvoer NIET CONFORM.

Inventarisatie

De keuring op aansluitplicht in collectief te optimaliseren buitengebied eindigt in de voorbehandelingsinstallatie, tenzij er reeds een huisaansluiting voorzien is.

Waar het effluent op aangesloten is, is ter inventarisatie. Er zijn verschillende situaties:

- Er is geen riolering, noch een gracht in de straat. Na voorbehandeling van alle afvalwater gaat het effluent naar een sterfput/infiltratievoorziening (ondergronds) zonder overloop.
- Er is een gracht aanwezig waarop het effluent van de voorbehandelingsinstallatie aangesloten dient te worden.
- Er is reeds riolering aanwezig waarop men dient aan te sluiten, na voorbehandeling. Deze is nog niet aangesloten op een waterzuiveringsinstallatie en loost nog in een waterloop.

Voor de IVBI worden er nog een aantal zaken geïnventariseerd zoals het type, volume, hetgeen aangesloten is op de IVBI en de aansluiting van het effluent. Deze gegevens leiden niet tot afkeur.

Wanneer mag een gebied dat nog ingetekend staat als collectief te optimaliseren buitengebied toch als collectief geoptimaliseerd buitengebied beschouwd worden?

De rioleringswerken moeten effectief gestart. Dit is bij de datum start der werken. Deze datum wordt opgenomen in het aanvangsbevel. Vanaf dan begint de uitvoeringstermijn te lopen. Voor 1 project geldt 1 datum start der werken. Wanneer een project in verschillende fases is opgesplitst, is er 1 datum start der werken voor het volledige project. Er is geen aparte datum per deelfase.

Dus als het project uit 4 straten bestaat, kan het zijn dat er geen activiteit is in de straat waar de keuring zal plaatsvinden. De start der werken kan nagevraagd worden bij de rioolbeheerder.

4.3.4 Individueel te optimaliseren buitengebied

Hier is geen riolering aanwezig en er wordt ook in de toekomst geen riolering aangelegd door de rioolbeheerder. Hier dient men zelf in te staan voor de zuivering van alle afvalwater door de plaatsing van een IBA.

Op welk moment is de plaatsing van de IBA verplicht?

- Nieuwbouw/herbouw: hier is een IBA onmiddellijk verplicht
- Bestaande huizen: de timing voor plaatsing van de IBA is afhankelijk van de datum van de omgevingsvergunning en/of van het gebiedsdekkend uitvoeringsplan (GUP). Om te weten of een IBA reeds verplicht is bij een bestaande woning kan je contact opnemen met de rioolbeheerder.
    - In afwachting van de plaatsing van een IBA, is minimum een voorbehandelingsinstallatie verplicht.

Alle afvalwater op voorbehandelingsinstallatie of IBA?

Indien niet al het afvalwater is aangesloten op een voorbehandelingsinstallatie of IBA is de privéwaterafvoer NIET CONFORM, tenzij deze op een gesloten opvangsysteem is aangesloten.

Nieuwbouw of herbouw?

JA: Als het te keuren pand gekeurd wordt omwille van een **nieuwbouw of herbouw** is de zuivering van al het afvalwater via een IBA verplicht. Indien dit niet het geval is, is de privéwaterafvoer NIET CONFORM.

De inrichtingen waarvoor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen wordt verleend voor het bouwen of herbouwen van een gebouw moet reeds voldoen aan de wetgeving. Een IBA is dan reeds verplicht.

NEEN: **Is de IBA al verplicht volgens de timing GUP of had de IBA er volgens de omgevingsvergunning al moeten staan?**

NEEN: Indien de IBA nog niet verplicht is volgens de timing GUP of er nog niet had moeten staan o.b.v. de datum omgevingsvergunning, is de privéwaterafvoer CONFORM op voorwaarde dat al het afvalwater behandeld wordt via een IVBI.

JA: **Is de IBA aanwezig en in gebruik?**

- Indien de IBA aanwezig en in gebruik is, is de privéwaterafvoer CONFORM.
- Indien de IBA niet aanwezig is, niet in gebruik is of niet alle afvalwater (dat niet naar een gesloten opvangsysteem gaat) hierop aangesloten is, is de privéwaterafvoer NIET CONFORM.

Inventarisatie

De keuring op aansluitplicht in individueel te optimaliseren buitengebied eindigt in de voorbehandelingsinstallatie of IBA. Waar het effluent op aangesloten is, is ter inventarisatie.

Er zijn verschillende situaties:

- Er is geen gracht in de straat. Na voorbehandeling van alle afvalwater gaat het effluent naar een sterfput/infiltratievoorziening (ondergronds) zonder overloop.

- Er is een gracht aanwezig waarop het effluent van de voorbehandelingsinstallatie aangesloten dient te worden.
- Het effluent mag niet gebruikt worden om de tuin te besproeien/bovengronds op te vangen voor hergebruik. Wel om bv. toilet door te spoelen. Dit zit vervat in de keuring tweedecircuitwater.

De bepalingen onder 4.3.4 gelden ook voor woningen gelegen in het centraal gebied, collectief geoptimaliseerd of collectief te optimaliseren buitengebied waarvoor een uitzondering op de aansluitplicht op riolering geldt. De IBA dient dan reeds aanwezig te zijn. Indien er geen zonering is dien je contact op te nemen met de rioolbeheerder om de werkelijke zonering te kennen.

4.4 SCHEMA 2: CRITERIA VOOR HET BEOORDELEN VAN DE CONFORMITEIT VAN DE AFVOER VAN NIET-HUISHOUDELIJK AFVALWATER

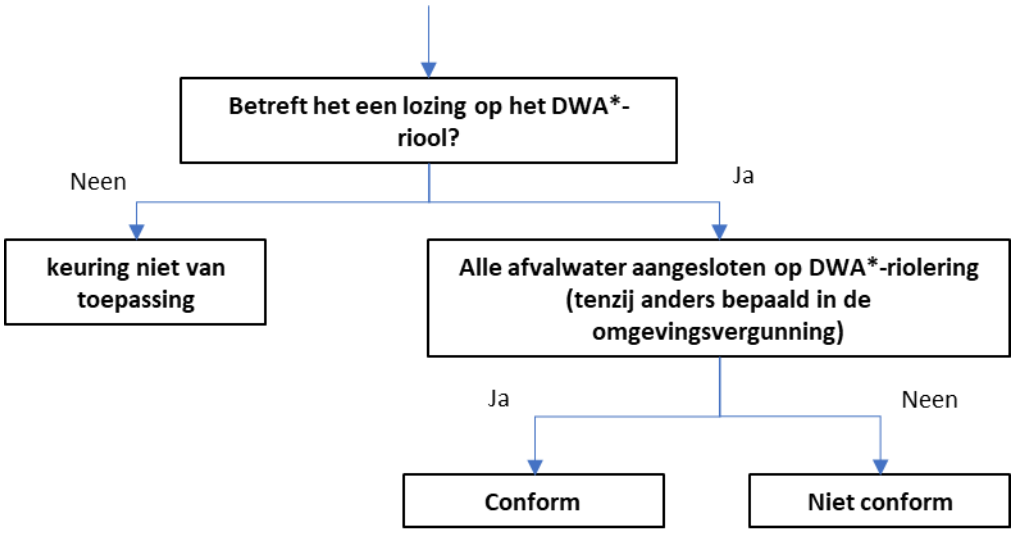

*DWA = Droog weer afvoer

Dit schema dient gevolgd te worden indien er sprake is van niet-huishoudelijk afvalwater, zoals bedrijfsafvalwater of koelwater en dus geen huishoudelijk afvalwater.

Enkele belangrijke definities die in acht genomen moeten worden bij het interpreteren van het schema:

- **Koelwater**: het water dat in de nijverheid voor afkoeling gebruikt wordt en dat niet in aanraking is gekomen met af te koelen stoffen of met andere verontreinigende stoffen;
- **Bedrijfsafvalwater:** alle afvalwater dat niet voldoet aan de bepalingen van huishoudelijk afvalwater, koelwater of bemalingswater.

Betreft het een lozing op het DWA-riool?

Indien er geen lozing is op het openbaar rioolstelsel, dan is de keuring van de afvoer van het niet-huishoudelijk afvalwater niet van toepassing. Dit dient niet beoordeeld te worden door de keurder. Dit dient gecontroleerd te worden milieu-inspectie van de handhavende overheid.

Alle afvalwater aangesloten op de DWA-riolering (tenzij anders bepaald in de omgevingsvergunning)?

De keurder controleert of al het afvalwater op de DWA riolering (openbaar of privé?) is aangesloten. Indien dat het geval is, is het CONFORM.

Indien niet al het afvalwater is aangesloten op de DWA riolering, maar dit toch verplicht is in de omgevingsvergunning, is het NIET CONFORM.

Indien er afvalwaterstromen aangesloten zijn op de DWA riolering, maar dit niet mag volgens de omgevingsvergunning, is het NIET CONFORM.

4.5 SCHEMA 3: CRITERIA VOOR HET BEOORDELEN VAN DE CONFORMITEIT SCHEIDING VAN AFVALWATER EN HEMELWATER EN AFSTEMMING OP DE WETGEVING INZAKE OPVANG, GEBRUIK EN AFVOER VAN HEMELWATER

De 5 schema's die volgen hebben betrekking op de controle op scheiding tussen hemelwater en afvalwater. Wat aangesloten dient te worden op RWA of DWA vind je in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 staan ook de uitzonderingen op afkoppeling van bestaande panden opgenomen, gebaseerd op het referentiekader optimale afkoppelingen uit de code goede praktijk riolering deel I.

Opgelet, er is geen aansluitplicht voor hemelwater op openbaar domein. Vermijden van afstroom en ter plaatse houden geniet de voorkeur.

De afkeurcriteria voor de scheiding van hemelwater en afvalwater zijn gebaseerd op de verplichting van Vlarem II en de GSV Hemelwater op Vlaams niveau. Wanneer scheiding van hemelwater en afvalwater in de omgevingsvergunning wordt opgelegd op gemeentelijk niveau, behoort dit niet tot de vastgelegde afkeurcriteria. Dit wordt dan als aandachtspunt genoteerd op het keuringsformulier. Opgelet, dit is alsnog een stedenbouwkundige overtreding.

Vaststellingen rioleringsonderdelen
Als keurder dien je zeker te zijn dat de voorziening aanwezig is. Indien je de voorziening niet kan zien, geen foto's en/of factuur aanwezig is of niet met testen vaststellen dat deze effectief geplaatst is, wordt deze aanzien als 'niet geplaatst'. Dit kan leiden tot een niet conform attest.

In principe dient elk pand zelf te voldoen aan de vereisten van de GSV Hemelwater. Er kan ook voorzien worden in een collectieve infiltratievoorziening voor meerdere panden. Dit is opgenomen in de omgevingsvergunning. Er bestaan ook combiputten: hemelwaterput met infiltratievoorziening of hemelwaterput met buffervoorziening en vertraagde lozing.

Als niet alle dakafvoeren aangesloten zijn op de hemelwaterput, leidt dit niet tot afkeur.
Als niet alle verhardingen aangesloten zijn op de infiltratievoorziening, leidt dit niet tot afkeur.

Tot waar controleren op scheiding hemelwater en afvalwater binnen de keuring?

- Centraal gebied of geoptimaliseerd buitengebied: tot aan de rooilijn.
    - Dit geldt ook voor keuring van een nieuwbouw/herbouw of uitbreiding op een perceel waar reeds andere gebouwen aanwezig zijn.

- Collectief te optimaliseren buitengebied: keuring tot aan het lozingspunt.
    - Als er een riolering of ingebuisde gracht is in de straat, dan is de keuring tot aan de rooilijn of het huisaansluitputje. Indien er reeds huisaansluitputjes geplaatst zijn door de rioolbeheerder dient men hier verplicht op aan te sluiten.
    - Als er een open gracht is, dan is het tot aan de open gracht.
    - Als er geen gracht of riolering aanwezig is, infiltreert het effluent op eigen terrein. Het is aangeraden om reeds wachtleidingen te voorzien tot de rooilijn. Het afvalwater kan dan later makkelijk aangesloten worden op de riolering. Het regenwater blijft bij voorkeur op eigen terrein.
- Individueel te optimaliseren buitengebied: keuring tot aan het lozingspunt, zijnde de IBA of tot aan de rooilijn in geval van een collectieve zuiveringsinstallatie die niet op het perceel ligt.

4.6 SCHEMA 3A: CONFORM ART. 12/1 §1.1° - SCHEIDING BIJ NIEUWBOUW/HERBOUW

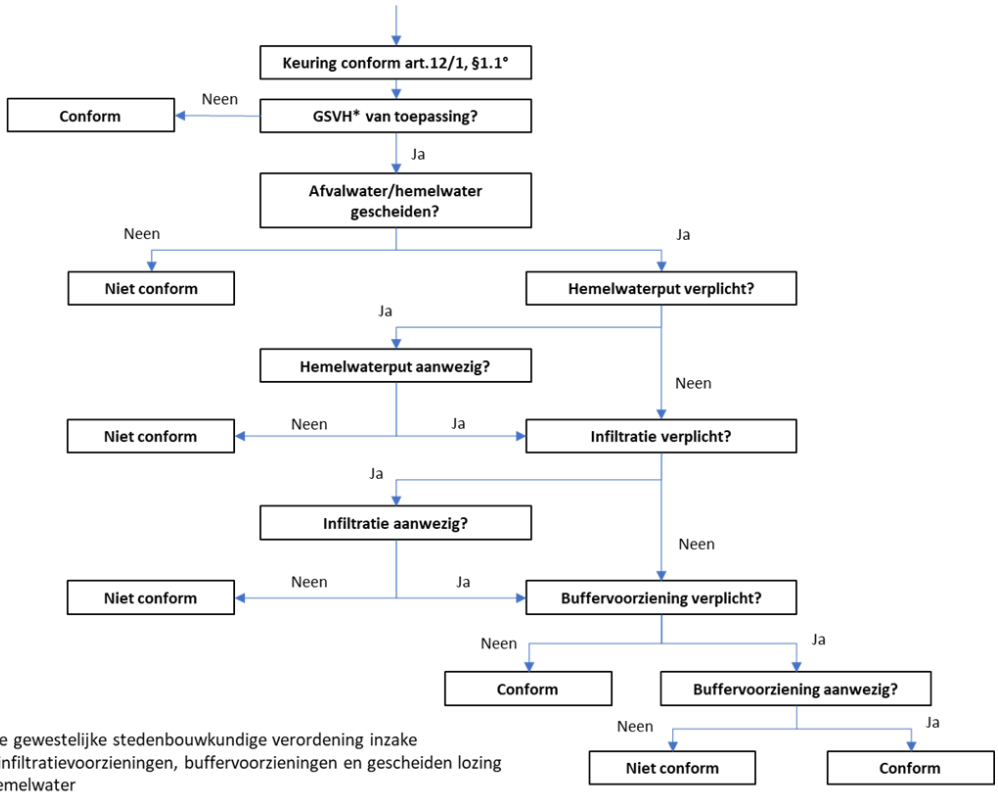

*GSVH = de geldende gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater

Wat valt onder nieuwbouw/herbouw?

Als nieuwbouw wordt beschouwd:

- Men bouwt een nieuw gebouw op een leegstaand perceel.
- Men bouwt een nieuw losstaand gebouw bij op een perceel waar reeds andere gebouwen staan die mee aangesloten wordt op de bestaande aansluiting.
    - Bv. een nieuw losstaand schoolgebouw op een site waar reeds andere schoolgebouwen staan.
    - Bv. een bedrijfssite waar men een nieuwe losstaande loods/kantoor bouwt.

- Men bouwt iets bij (een uitbreiding zonder nieuwe aansluiting) waarvoor men een keuring vraagt of het nieuw gedeelte correct aangesloten werd (keuring heeft enkel betrekking op dit nieuw deel) op de bestaande aansluiting.

Als herbouw wordt beschouwd: een constructie volledig afbreken, of méér dan veertig procent van de buitenmuren van een constructie afbreken, en binnen het bestaande bouwvolume van de geheel of gedeeltelijk afgebroken constructie een nieuwe constructie bouwen (conform de codex ruimtelijke ordening).

Als bovenstaande in combinatie is met de aanvraag van een bijkomende huisaansluiting is het type 'bijkomende aansluiting' van toepassing.

Als in het kader van het GUP een IBA geplaatst wordt bij een bestaand gebouw in combinatie met andere werken is een keuring type 'IBA' van toepassing.

Keuring type nieuwbouw/herbouw versus nieuwe bijkomende aansluiting?
Bovenstaande richtlijnen van uitbreidingen geïllustreerd bij bestaand blauw gebouw:

- Oranje uitbreiding= keuring nieuwbouw
- Paars uitbreiding = keuring nieuwe bijkomende huisaansluiting

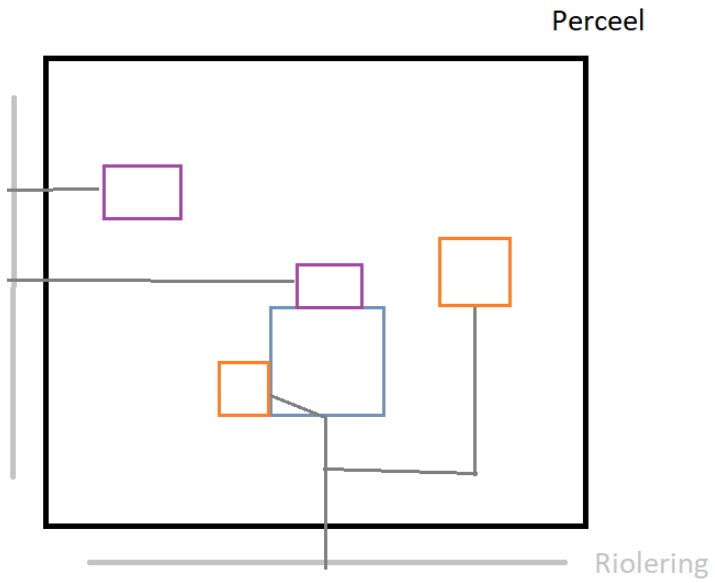

Is de GSV van toepassing?

Indien de GSV Hemelwater niet van toepassing is, is men niet verplicht om hemelwater en afvalwater te scheiden. De scheiding is dan bijgevolg CONFORM.

Bekijk in de omgevingsvergunning welke GSV Hemelwater van toepassing is. Op basis hiervan zal de interpretatie van het schema anders zijn. Welke GSV Hemelwater van toepassing is, is afhankelijk van de indieningsdatum. De GSV Hemelwater 2023 is niet enkel verplicht op vergunningen. De GSV Hemelwater is niet van toepassing op gebouwen of verhardingen waarvan het hemelwater op eigen terrein in de bodem infiltreert.

- Vergunning ingediend tussen 1 januari 2014 en 1 oktober 2023: GSVH 2013
- Vergunning ingediend vanaf 2 oktober 2023: GSVH 2023

Is afvalwater en hemelwater gescheiden?
Zie apart document met richtlijnen wat op RWA en DWA aangesloten dient te zijn.

In collectief te optimaliseren buitengebied en individueel te optimaliseren buitengebied is het mogelijk dat zowel hemelwater en afvalwater samen aangesloten worden op de sterfput/infiltratievoorziening wanneer er geen riolering of gracht aanwezig is.

Indien er in collectief te optimaliseren buitengebied reeds een rioleringsbuis op openbaar domein is/huisaansluitputten, is men verplicht hierop aan te sluiten. Scheiding dient dan reeds te gebeuren tot aan de rooilijn.

Indien er wordt bijgebouwd op een perceel met bestaande gebouwen mag het afvalwater mee aangesloten worden op de bestaande gemengde leiding indien er nog een gemengd stelsel aanwezig is op openbaar domein. Er moet wel een controlemogelijkheid zijn aan de rooilijn.

Hemelwaterput verplicht?

Standaardregels GSVH: Hiervoor wordt verwezen naar de GSVH en het technisch achtergronddocument.

Hemelwaterput aanwezig?

Indien de hemelwaterput verplicht is en niet aanwezig leidt dit tot NIET CONFORM.

Inventarisatie
Het volume, hergebruik, aftakpunten en de overloop worden geïnventariseerd en leiden niet tot afkeur.

Infiltratievoorziening verplicht?

Standaardregels GSVH: Hiervoor wordt verwezen naar de GSVH en het technisch achtergronddocument.

Infiltratie aanwezig?

Indien de infiltratievoorziening verplicht is en niet aanwezig leidt dit tot NIET CONFORM.

Inventarisatie

Het type, volume, infiltratieoppervlakte en de overloop worden geïnventariseerd en leiden niet tot afkeur.

Buffervoorziening verplicht?

Standaardregels GSVH: Hiervoor wordt verwezen naar de GSVH en het technisch achtergronddocument.

Buffervoorziening aanwezig?

Indien de buffervoorziening verplicht is en niet aanwezig leidt dit tot NIET CONFORM.

De vertraagde afvoer maakt geen onderdeel uit van de keuring.

Inventarisatie

Het type, volume en de overloop worden geïnventariseerd en leiden niet tot afkeur.

4.7 SCHEMA 3B: CONFORM ART. 12/1 §1.2° - SCHEIDING BIJ BIJKOMENDE AANSLUITING

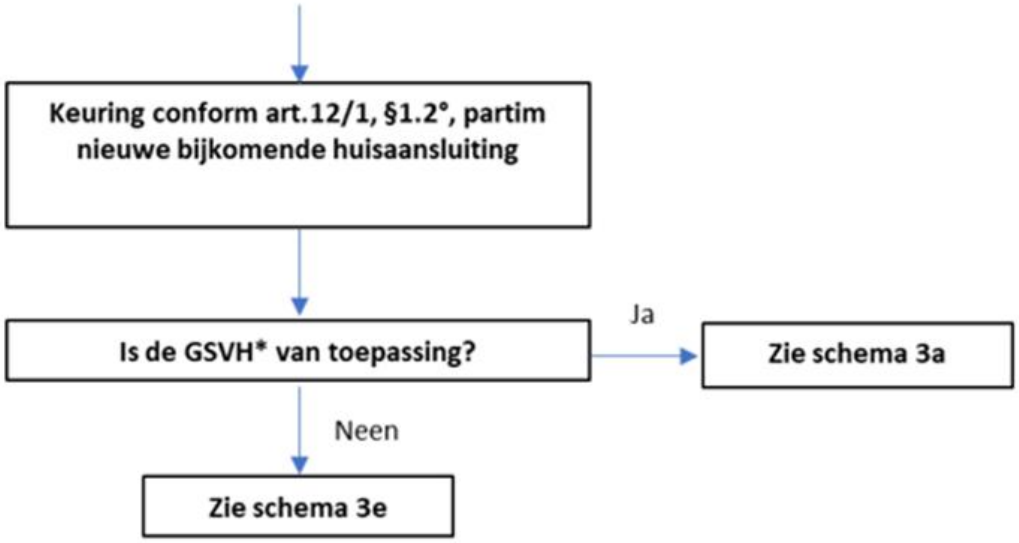

Wat is een bijkomende aansluiting?

Dit is een (deel)keuring waarbij er een of meerdere nieuwe huisaansluitingen gemaakt werden. De keuring heeft enkel betrekking op de afvoeren die aangesloten werden op de bijkomende aansluiting. Het is belangrijk dat het keuringsattest enkel wordt ingevuld op de te keuren afvoeren.

De bestaande aansluitingen dienen niet gekeurd te worden. Je dient wel duidelijk te specifiëren waarop de keuring wel (en/of niet) betrekking heeft. Als men een nieuw losstaand gebouw bouwt op een perceel waar reeds andere gebouwen staan waarbij een bijkomende aansluiting aangevraagd werd, is dit ook een keuring volgens het type 'bijkomende aansluiting' (niet als type nieuwbouw/herbouw in te geven).

Een uitbreiding bij een gebouw maar waarvoor een nieuwe aansluiting wordt aangevraagd, is een keuring bijkomende aansluiting. Alsook de verplaatsing van een huisaansluiting en een eerste aansluiting voor een bestaande woning (waar de woning dus voorheen nog geen huisaansluiting had) vallen onder dit type van keuring.

Bij een **vrijwillige afkoppeling** waarbij de klant een keuring wil laten uitvoeren voor een **subsidieaanvraag** gescheiden afvoer/plaatsing hemelwatervoorzieningen dient het type 'bijkomende aansluiting' gekozen te worden. Daarbij wordt ook nog steeds gekeken of de GSVH van toepassing is, en zo wordt bepaald of het schema 'nieuwbouw/herbouw' of 'aanleg gescheiden stelsel' gevolgd dient te worden. Dit is een volledige keuring (geen deelkeuring).

Indien de bouwlijn gelijk is aan de rooilijn en men een nieuwe RWA-aansluiting vraagt om een zichtbare regenwaterpijp aan de gevel aan te sluiten is een keuring niet verplicht.

Is de GSVH van toepassing?

- Ja: Ga na in de vergunning of voor deze keuring de GSV Hemelwater van toepassing is. Indien ja, verwijst dit schema je dan naar het schema 3a voor nieuwbouw/herbouw om te oordelen of de scheiding conform of niet conform is. Je mag daarbij rechtstreeks naar de

vraag ‘afvalwater/hemelwater gescheiden?’ gaan. Het type keuring blijft echter ‘keuring voor nieuwe bijkomende aansluiting’.

- Neen: Het schema verwijst je naar het schema 3e voor afkoppeling om te oordelen of de scheiding conform of niet conform is. Het type keuring blijft echter ‘keuring voor nieuwe bijkomende aansluiting’.

4.8 SCHEMA 3C: CONFORM ART. 12/1 §1.2° - SCHEIDING BIJ PLAATSING IBA

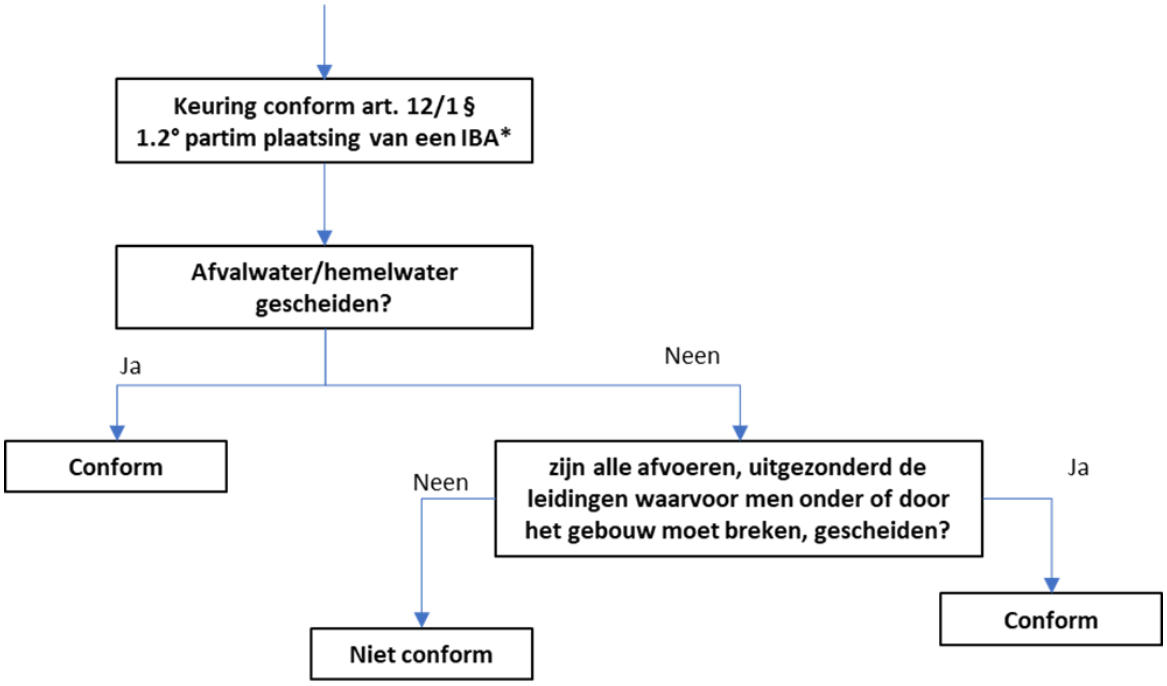

*IBA = individuele behandeling van afvalwater

Wanneer is deze keuring van toepassing?

Deze keuring is van toepassing bij de plaatsing van een IBA bij bestaande panden (i.k.v. het GUP). Hierbij dient men alle afvalwater aan te sluiten op de IBA (cfr. schema 1 aansluitplicht) en mag er geen regenwater aangesloten zijn op de IBA, tenzij men onder of door het gebouw moet breken cfr. de keuring van een afkoppelingsproject.

Bij een keuring in het kader van plaatsing IBA zijn de aan- of afwezigheid van hemelwaterput, infiltratievoorziening of buffervoorziening geen afkeurcriteria, ook al waren deze verplicht in de omgevingsvergunning. De rioleringsonderdelen die aanwezig zijn worden wel geïnventariseerd.

In het geval van een nieuwbouw waarbij een IBA geplaatst moet worden dient een keuring type ‘nieuwbouw’ uitgevoerd te worden.

De keuring heeft betrekking op het volledige perceel. Ook alle bijgebouwen zoals een tuinhuis, poolhouse, stallen, … dienen gekeurd te worden. Bij twijfel dient contact opgenomen te worden met de rioolbeheerder of een deelkeuring toegelaten is.

Afvalwater en hemelwater gescheiden?

Indien dit het geval is, is de privéwaterafvoer CONFORM.
Indien dit niet het geval is, ga je door naar onderstaande vraag.

Zijn alle afvoeren, uitgezonderd de leidingen waarvoor men onder of door het gebouw moet breken, gescheiden?

Wanneer er bij bestaande gebouwen nieuwe leidingen onder of door het gebouw moeten is men niet verplicht om het hemelwater af te koppelen. Dit gebouw valt dan onder de uitzonderingen en kan conform beoordeeld worden. De uitzondering duid je dan aan op het keuringsformulier met verduidelijking.

4.9 SCHEMA 3D: CONFORM ART. 12/1 §1.3° - SCHEIDING NA VASTSTELLING INBREUK

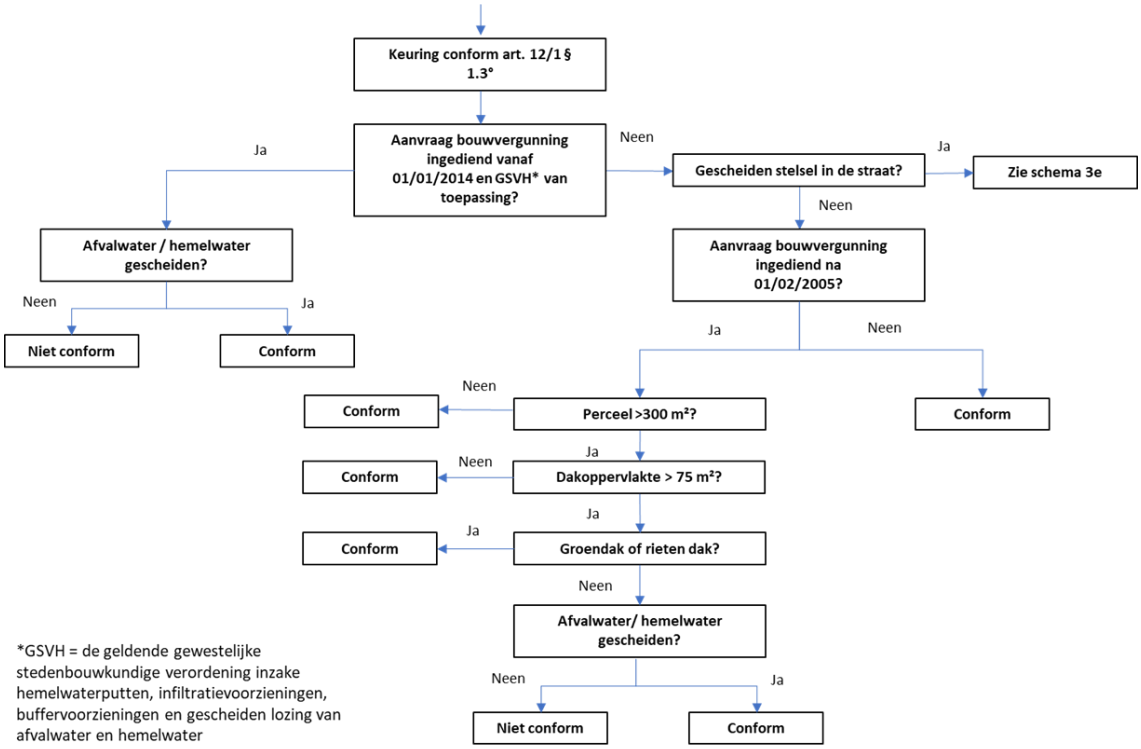

Wanneer is deze keuring van toepassing?

Deze keuring vindt plaats op vraag van de rioolbeheerder, na vaststelling van een inbreuk.

De scheiding van hemelwater en afvalwater dient hier nagegaan te worden. Dit is afhankelijk van verschillende factoren zoals: ligt er reeds een gescheiden stelsel in de straat en/of was de GSV Hemelwater van toepassing die de scheiding oplegde. Het schema loodst je door deze vragen om tot een correct resultaat te komen.

Voor deze keuring moet je volgende gegevens kennen:

- de indieningsdatum van de bouwvergunning/omgevingsvergunning
- of de GSV Hemelwater van toepassing is en welke versie (2004, 2013 of 2023)
- Voor bouwvergunningen van voor 1 januari 2014: of er reeds een gescheiden stelsel aanwezig is in de straat

Indien de bouwvergunning ingediend is tussen 1 februari 2005 en 1 januari 2014 en er nog geen gescheiden stelsel aanwezig is in de straat dien je bijkomende gegevens te kennen:

- Grootte perceel (grenswaarde: 300m²)
- Dakoppervlakte (grenswaarde: 75m²)
- Volledig groendak of rieten dak aanwezig?

Opgelet, je dient rekening te houden met volgende situaties:

- Soms zijn er meerdere bouwvergunningen per pand doorheen de jaren. Als men iets bijgebouwd heeft waarvoor men leidingen onder of door het gebouw moest aanleggen, geldt de uitzondering op scheiden van het hemelwater cfr. art 6 van de GSV Hemelwater van 5 juli 2013.
- Indien de bouwvergunning dateert van voor 1 februari 2005 is het resultaat sowieso conform als er nog geen gescheiden stelsel is in de straat.

Bij de hernieuwing van de milieuvergunning wordt aan bedrijven vaak opgelegd om regenwater en afvalwater te scheiden, maar ook de plaatsing van regenwaterputten/Infiltratievoorzieningen. De rioolbeheerder kan dan een keuring type 'inbreuk' opleggen om aan te tonen dat de gevraagde wijzigingen zijn uitgevoerd, en er dus geen inbreuk is t.o.v. de vorige vergunning. De GSVH is vaak niet van toepassing, maar er zijn wel bijkomende eisen voor regenwater opgelegd. In geval van een nieuwe huisaansluiting betreft het wel een keuring 'bijkomende aansluiting'.

4.10 Schema 3e: Conform art. 12/1 §1.4° - Scheiding bij afkoppelingsproject

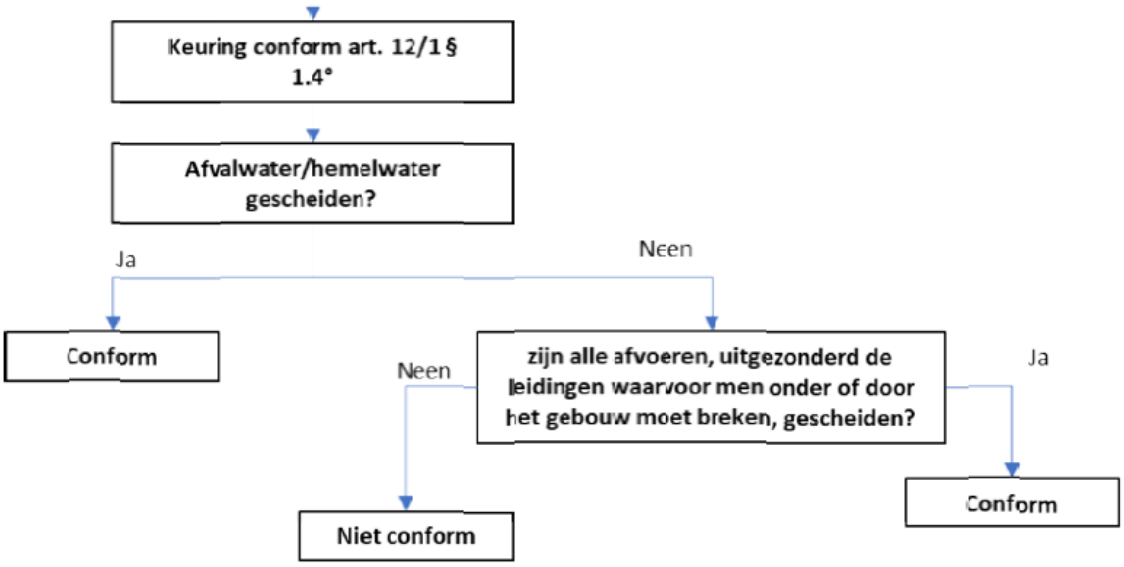

Bij een project met aanleg van gescheiden riolering is het enkel verplicht om hemelwater en afvalwater te scheiden (+ aansluitplicht van alle afvalwater cfr. schema 1 in H4.3). Er is geen aansluitplicht voor het hemelwater.

Bij een keuring in het kader van een afkoppelproject zijn de aan- of afwezigheid van hemelwaterput, infiltratievoorziening of buffervoorziening geen afkeurcriteria, ook al waren deze verplicht in de omgevingsvergunning. De rioleringsonderdelen die aanwezig zijn worden wel geïnventariseerd.

Indien de rioolbeheerder tijdens het afkoppelingsproject vaststelt dat het gaat om een nieuwbouw na juni 2011 waarvoor er nog geen keuring type 'nieuwbouw' beschikbaar is kan opgelegd worden om deze verplichting in orde te brengen. Indien men een conform keuringsattest type 'nieuwbouw' kan voorleggen die minder dan 5 jaar oud is, is een nieuwe keuring type 'afkoppeling' niet altijd verplicht.

Afvalwater en hemelwater gescheiden?

Indien dit het geval is, is de privéwaterafvoer CONFORM.

Indien dit niet het geval is, ga je door naar onderstaande vraag.

Zijn alle afvoeren, uitgezonderd de leidingen waarvoor men onder of door het gebouw moet breken, gescheiden?

Wanneer er bij bestaande gebouwen nieuwe leidingen onder of door het gebouw moeten is men niet verplicht om het hemelwater af te koppelen. Dit gebouw valt dan onder de uitzonderingen en kan conform beoordeeld worden.

Voor afkoppelen over perceel van derden/erfdienstbaarheden dienen buren onderling af te stemmen.

Opgelet, je dient rekening te houden met volgende situaties:

- Al het afvalwater (tenzij opgevangen in een gesloten opvangsysteem) moet aangesloten zijn op de openbare riolering.
- Opgelet, Vlarem II art. 6.2.2.1.2 §3 stelt dat deze uitzondering enkel van toepassing is voor bestaande gebouwen van voor 1 februari 2005, waarop de GSV Hemelwater niet van toepassing is. Hier wordt voor de beoordeling van het resultaat van de keuring géén rekening meer mee gehouden in het schema. De uitzondering is hier dus altijd van toepassing.
    - De keuring is niet verplicht als er een eerdere keuring is uitgevoerd voor nieuwbouw of herbouw die maximaal vijf jaar oud is. Dit is bij de datum start der werken. Deze datum wordt opgenomen in het aanvangsbevel. Vanaf dan begint de uitvoeringstermijn te lopen. Voor 1 project geldt 1 datum start der werken. Wanneer een project in verschillende fases is opgesplitst, is er 1 datum start der werken voor het volledige project. Er is geen aparte datum per deelfase.